№№113–114 (3652–3653)

24 ліпеня 2012 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

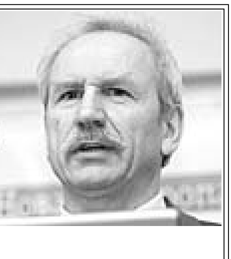
На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

БЕЗ РЭТУШЫ

Валерый КАРБАЛЕВІЧ

Анатомія абсурду

Паведамленне пра тое, што журналіст, рэдактар сайта Антон Сурапін арыштаваны па падазрэнні ў спрыянні незаконнаму перасячэнню мяжы (маецца на ўвазе – шведскім самалётам), пры тым што Міністэрства абароны і Памежны камітэт адмаўляюць гэты факт, узарвала інтэрнэт-супольнасць. Кажуць пра абсурднасць сітуацыі – маўляў, левая рука не ведае, што робіць правая, узгадваюць Кафку і Оруэла.

Але праблема ў тым, што мы спрабуем ацэньваць дзеянні беларускага рэжыму з гледзішча нармальнай логікі, шукаць прычыны і наступствы падзей, кіруючыся здаровым сэнсам. І ўвесь час трапляем у сітуацыю кагнітыўнага дысанансу, аксюмарану.

Любая складаная сістэма, асабліва такая, як дзяржава, павінна працаваць паводле нейкіх адзіных узгодненых правілаў. Інакш, калі розныя яе часткі дзейнічаюць у процілеглым кірунку, то сістэма ідзе ўразнос, робіцца крыніцаю самаразбурэння. Што, напрыклад, адбылося з СССР у часы Гарбачоўскай перабудовы.

Такія фармальныя правілы ў беларускай дзяржавы ёсць. Гэта Канстытуцыя, сістэма заканадаўства, ведамасныя інструкцыі. Аднак справа ў тым, што ўся гэтая сістэма правілаў не дзейнічае. Дакладней, дзейнічае выбарачна. Бо ў персаналісцкіх аўтарытарных рэжымах, рэжымах асабістай улады функцыянуе механізм ручнога кіравання. Гэта значыць, што ўказанні і распараджэнні кіраўніка дзяржавы замяняюць законы, інструкцыі, Канстытуцыю. Усе чыноўнікі гэта добра ведаюць і таму кіруюцца ў паўсядзённай дзейнасці менавіта імі.

І вось тут узнікаюць праблемы. Справа ў тым, што распараджэнні Лукашэнкі супярэчлівыя. Часта ён у адным выступе выказвае супрацьлеглыя, узаемавыключальныя тэзісы. У сваёй кнізе я прыводжу шмат такіх прыкладаў. І тады ўзнікаюць сумненні, ці правільна чыноўнікі разумеюць, што ім трэба рабіць.

Апошні прыклад. Лукашэнка дае загад давесці сярэдні заробак у краіне да канца года да 500 долараў. І адначасова патрабуе рабіць гэта не з дапамогай друкавання пустых грошай, а за кошт росту прадукцыйнасці працы. Не трэба быць эканамістам, каб разумець, што за некалькі месяцаў павысіць прадукцыйнасць амаль на 40% немагчыма. І як павінен дзейнічаць урад у такім выпадку?

Іншая праблема. Што рабіць чыноўнікам, калі няма ніякіх указанняў з самага верху адміністрацыйнай піраміды, а працаваць неяк трэба?

Тут існуе некалькі варыянтаў. Самы просты – імітацыя дзейнасці. Гэта найлепш бачна ў эканамічнай сферы. Урад прымае ўвесь час нейкія праграмы (імпартазамяшчэння, інавацыйнай дзейнасці), якія ніколі не выконваюцца. Дырэктары прадпрыемстваў, кіраўнікі рэгіёнаў распрацоўваюць планы прыцягнення замежных інвестыцый, якія ніхто не збіраецца рэалізоўваць.

Найбольш часта чыноўнікі пачынаюць кіравацца асабістымі альбо ведамаснымі інтарэсамі. І тады перыядычна здараюцца сітуацыі дзяржаўнага абсурду. Вось, напрыклад, была дадзена каманда не выпускаць за мяжу шэраг апазіцыйных палітыкаў і грамадскіх дзеячаў, а механізма рэалізацыі няма. І кожнае ведамства выконвае сваю частку працы, перакладаючы адказнасць на іншых. КДБ стварае «чорныя спісы», памежны камітэт не выпускае, дэпартамент па міграцыі МУС штучна прыдумляе прычыну. У выніку атрымліваецца абсурд, калі мужчыны ва ўзросце 40 гадоў і нават жанчына абвінавачваюцца ва ўхіленні ад вайсковай службы.

Так і ў гэтай сітуацыі з шведскім «мядзведжым дэсантам». Міністэрства абароны і Памежны камітэт кіруюцца сваімі ведамаснымі інтарэсамі і заяўляюць: перасячэння мяжы не было. Бо ў адваротным выпадку ім жа трэба адказваць за тое, што недагледзелі. А КДБ важна зрабіць справаздачу аб раскрыцці злачынства, пакаранні вінаватых у скандале.

Іншая справа, што такая мадэль дзяржаўнага кіравання вядзе да вельмі негатыўных наступстваў. Калі афіцыйныя дзяржаўныя інстытуты (парламент, мясцовыя саветы, прафсаюзы, суды і інш.) імітуюць дзейнасць, замест іх рэй вядуць нефармальныя структуры і працэдуры (арышт грамадзян невядомымі людзьмі ў цывільным, кіроўныя ўказанні, не аформленыя ў выглядзе прававога акта), то адбываецца параліч дзяржавы. Страчваецца вера насельніцтва ў дзяржаўныя органы, пра што сведчаць сацыялагічныя апытанні. Гэта значыць, пад пытанне ставіцца легітымнасць дзейнай улады.

Калі закон выконваецца выбарачна, то гэта значыць, што ў дзяржаве перастае дзейнічаць права. Бо калі сёння міліцыянт дае лжывыя паказанні, што апазіцыйны актывіст лаяўся, і суддзя на гэтай падставе выносіць прысуд, то заўтра наўрад ці яны будуць дзейнічаць паводле закона ў дачыненні да іншага грамадзяніна – не апазіцыянера. У выніку знікае інстытут правасуддзя, ад самаўпраўства не застрахаваны ніхто, у тым ліку самыя высокія чыноўнікі.

І калі сітуацыя трошкі ўскладняецца, становіцца відавочным, што дзяржава не ў стане выконваць свае функцыі. Гэта яскрава выявілася падчас мінулагодняга фінансавага крызісу. Альбо ў час гэтага трагікамічнага шведскага «мядзведжага дэсанту».

(Радыё Свабода.)

Пашырайце шэрагі падпісчыкаў!

Каб атрымліваць "Народную Волю" ў жніўні, аформіць падпіску трэба да 27 ліпеня. Зрабіць гэта можна ў любым паштовым аддзяленні, а мінчанам — яшчэ і ў спецыялізаваных пунктах "Белсаюздруку".

АЛІМПІЯДА

Нашы ўжо ў Лондане

У Лондане ўзнялі беларускі сцяг. На спецыяльна адведзенай для гэтага пляцоўцы арганізатары з дапамогай акцёраў маладзёжнага тэатра разыгралі касцюміраванае шоу з песнямі і танцамі. Асноўным яго лейтматывам было тое, што лонданская Алімпіяда дае шанц стаць чэмпіёнам кожнаму.

Нагадаем, што ўрачыстае адкрыццё Алімпіяды адбудзецца ў бліжэйшую пятніцу – 27 ліпеня.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Кацярына КАРСТЭН:

"Калі садзішся ў лодку, хваляванне застаецца на беразе"

За некалькі дзён да пачатку Алімпіяды ў Лондане карэспандэнт "Народнай Волі" пагутарыў з капітанам беларускай алімпійскай зборнай Кацярынай КАРСТЭН.

Для Кацярыны, якая займаецца акадэмічным веславаннем, гэта будуць ужо шостыя (!) Алімпійскія гульні ў яе кар'еры. Доўгажыхарка!

– Шчыра кажучы, спачатку пры падрыхтоўцы да Гульняў былі праблемы з лодкай, але іх вырашылі і зараз пра гэта, напэўна, ужо ўспамінаць і не варта, – кажа тытулаваная спартсменка.

– Гэта ўжо ваша шостая Алімпіяда. Складана так доўга выступаць ды яшчэ паказваць вынікі?

– Мне больш псіхалагічна складаней, чым фізічна. Вялікая адказнасць, многія чакаюць ад мяне не проста медаля, а менавіта залатога. Цісне ўсё гэта. Неяк нават на вуліцы аматары спорту пазналі, падышлі і адразу ж: "Ну што, зможаце заваяваць "золата"?

– А самі як адчуваеце?

– Падрыхтоўка прайшла па плане, усе нагрузкі вытрымала... Іншая справа, што пакажуць саперніцы, бо з некаторымі ў гэтым сезоне я нават і не сустракалася.

– А можа быць такое, што спартсмен чатыры гады рыхтуецца да Гульняў, а падчас спаборніцтваў "перагарыць" і – да пабачэння?

– Безумоўна, можа. Але я не павінна. Усё ж такі гэта мая шостая Алімпіяда, як кажуць, ужо не дзяўчынка. Калі садзішся ў лодку, хваляванне сыходзіць, яно застаецца на беразе. Застаецца толькі канцэнтрацыя на гонку.

– Зараз, можа, рыхтаваліся па нейкай спецыяльнай методыцы?

– Не, усё звычайна.

– Вам спартыўныя чыноўнікі нейкі план на Гульні паставілі?

– У вочы не казалі, што нешта канкрэтна я павінна, але ж вядома, што чакаюць толькі "золата". Безумоўна, усе хочуць перамагчы. А як там атрымаецца?..

– Скажыце шчыра: веславанне за такі доўгі час не абрыдла?

– Ды не. Больш надакучылі раз'езды, зборы... Я нават не выключаю, што яшчэ і на сваёй сёмай Алімпіядзе ў 2016 годзе выступлю.

– Ніколі не думалі, чым будзеце займацца пасля таго, як пакінеце спорт?

– Нешта ў гэтым годзе ў журналістаў стала коронным пытанне пра маё заканчэнне кар'еры. Што вам адказаць? Не ведаю пакуль. Усё жыццё ў мяне прайшло ў спорце, у гэтым годзе наогул быў юбілей – 25 гадоў, як займаюся веславаннем. А 2 чэрвеня адзначыла і яшчэ адзін юбілей – саракагоддзе. Без спорту нават і не ведаю, чым буду займаць сябе.

– Грэх не зрабіць у юбілейны год сабе падарунак?

– Я таксама так думаю.

– Вы па-ранейшаму жывяце ў Германіі?

– Так, у невялічкім гарадку пад Кёльнам.

– Ведаю, што і ваша дачка Аляксандра таксама пачала займацца веславаннем?

– Спрабуе сябе, трэніруецца. Яна ж маленькая пастаянна са мной была на трэніроўках, бачыла, што гэта за хлеб. Жыла веславаннем разам з мамай, вырасла на гэтым. Неяк пасля майго выступлення на чэмпіянаце свету заявіла: "Я таксама буду займацца гэтым відам спорту". Сашы зараз 14 гадоў, хацела крыху пазней аддаць яе ў спорт, але сказаў сваё слова муж Вільфрэд. У спорт – дык у спорт. Гэта ж асэнсаваны выбар чалавека, не дзіця ўжо.

– Ёсць ужо ў яе свае поспехі?

– Скажам так – лакальнага маштабу.

– Вы ёй нешта падказваеце?

– Падказваю, але добра было б, каб яна яшчэ і слухала. Неяк прыехала да дачкі на спаборніцтвы, а трэнер мне: "Бацькам нельга даваць парады". Кажу: "Я – не маці, а таксама трэнер".

– А да бабулі ў беларускую вёсачку прыязджае?

– Рэдка атрымліваецца, бо ў Германіі канікулы малыя. А калі ў Аляксандры канікулы, у мяне разгар сезона. Таму разам прыязджаем у Беларусь нават і не кожны год. Зараз вось перад ад'ездам я з'ездзіла да мамы, павіншавала яе з 75-годдзем. Адным словам, ёсць дзеля каго ўдала выступіць у Лондане...

– Поспехаў!

Алесь СІВЫ.

(Працяг тэмы – на 8-й стар.)

ПОЛЕМИКА

Отношение к предстоящим выборам в парламент настолько неоднозначное, что упреки и обвинения сторонников разных стратегий уже выплескиваются в СМИ. Участие в выборах или бойкот? Каждая из сторон считает правильной именно свою точку зрения.

Николай ХАЛЕЗИН

Заговор обреченных

Кто и кого пытается обмануть в нынешней ситуации?

Мы что, не знаем, почему Александр Милинкевич идет на выборы? Или мы с 2006 года не ведаем, что его шантажировали власти то сыновьями, то недвижимостью, то личной безопасностью?

Мы не слышали, как Анатолий Лебедько сетовал на то, что зарубежные фонды дают деньги партийным структурам только на то, чтобы члены партий участвовали в выборах?

Мы не знаем, что лидер коммунистов Сергей Калякин всегда боялся конфликтов и постоянно поддерживал авантюры власти?

Мы что, забыли на каких условиях выпускали из тюрем «декабристов первого призыва», и почему именно они оказались в первых рядах желающих «пойти к людям» в предвыборную кампанию? Или не видим, как один из главных желающих «говорить правду» предлагает участникам выборов по десять тысяч долларов до избирательной кампании и десять после?

Все эти участники выборов «потому что мы хотим пойти к людям» – игроки власти в тылу оппозиции, и не стоит тешить себя иллюзиями об их благих пожеланиях побороться за избирателя. Ситуация не проста, а очень проста: если бы этим политикам было о чем говорить с народом, они бы давно вошли в каждый дом, в каждую квартиру, не дожидаясь формального разрешения властей. И если бы людям хотелось этих политиков видеть и слышать, они сами пришли бы к ним домой, разбудили спящего Милинкевича, и попросили: «Ну, Владимирыч, скажи-ка нам правду». Только вот сказать Владимирычу нечего.

Не стоит оппозиционным политикам, желающим получить от властей дивиденды за участие в выборах, рассчитывать, что все вокруг идиоты, и не понимают их мотивов. За 18 лет у нас было время разобраться, кто чего стоит и кто сколько стоит.

Аляксандр МІЛІНКЕВІЧ

Чаму я пайшоў на выбары?

Бо лічу, што байкотная дуліна ў кішэні, скручаная ў бок улад, у выніку будзе павернута таксама ў бок простых беларусаў. І потым не трэба наракаць, што народ паказвае кукішы ў адказ.

Меркаванні «супраць» даводзіліся самыя розныя. Адныя казалі: «Твой узровень – барацьба за прэзідэнцтва», іншыя – пра толькі байкот, бо, маўляў, «балатавацца – значыць, быць памагатым рэжыму!».

У першым выпадку цешылі ганарыстасць, у другім – тролілі крыклівым, прымітыўным антыпіярам а-ля БТ, што, на жаль, прэтэндуе цяпер на мэйнстрым у вольнай грамадскай думцы. Я гатовы да ўсялякіх ярлыкоў ад байкотчыкаў у еўрапейскіх сталіцах па перыметры Беларусі ды ў інтэрнэце, ад палітыкаў-адзіночак, за якімі няма структур і якія сваю маргінальнасць маскіруюць пад высокамаральную палітычную пазіцыю.

А з іншага боку, ёсць мужны палітык Мікола Статкевіч, які праз краты заклікаў браць удзел у выбарах: «Пры адсутнасці прагрэсу ў дэмакратызацыі выбарчага заканадаўства задачамі ўдзелу дэмакратычных сіл у парламенцкай кампаніі павінны быць: карыстанне легальнымі магчымасцямі для агульнанацыянальнай агітацыйнай кампаніі, правядзенне скаардынаваных акцый пратэсту па ўсёй краіне ў фармаце сустрэч з выбаршчыкамі, збор доказаў фальсіфікацыі выбараў. Няўдзел апазіцыі ў выбарах не з'яўляецца нагодай для іх міжнароднага непрызнання, гэтак жа, як удзел не з'яўляецца нагодай для іх прызнання».

Калі яго, палітвязня, ужо паспелі абліць брудам і западозрыць у працы на ўладу, то што ўжо наракаць мне?! Нячыстыя прапагандысты, на вялікі жаль, ёсць і на нашым баку барыкад.

Мне закідаюць, што вось на выбары ў прэзідэнты ў 2010 годзе не пайшоў, а цяпер балатуюся, нібыта нешта змянілася. Адказваю. Тады, у 2010 годзе, улады напісалі сцэнарый, каб кандыдатаў было не злічыць пальцамі аднае рукі. Каб кольkасць пераўзыходзіла якасць.

У адрозненне ад прэзідэнцкіх, парламенцкія выбары ўладу змяніць наўрад ці змогуць. Але вельмі важны ўдзел у выбарчай кампаніі дзеля стасункаў з народам – каб давесці, што ёсць альтэрнатыва, што незалежнасць і еўрапейская перспектыва пад пагрозай. У рэшце рэшт, каб не быць далёкімі і незразумелымі для народа.

Сёння сітуацыя такая, што ўлады самі па сабе, апазіцыя сама па сабе, а народ сам па сабе. А між тым час для краіны лёсавызначальны. Задачай руху «За Свабоду» на гэтых выбарах з'яўляецца ўмацаванне ў беларусах адчування неабходнасці перамен і асабістай адказнасці за лёс Радзімы. Мы хочам распавесці людзям аб паспяховых рэформах у розных краінах, у тым ліку суседніх: у Эстоніі, Славакіі, Польшчы, Чэхіі ды іншых. А таксама прапануем план рэформ для Беларусі з улікам іхніх памылак. Будзем прэзентаваць «Народную праграму» – своеасаблівую дарожную мапу рэформ, над якой працавалі больш за год.

Беларусы могуць зладзіць перамены, таму што мы маем залатыя рукі і светлыя галовы.

Для перамен патрэбна вера, аптымізм.

Таму нам важна прадэманстраваць, што сярод незалежных кандыдатаў у дэпутаты ёсць акурат шмат такіх людзей – працавітых і разумных, годных і сумленных, якія любяць сваю Радзіму і ведаюць, як ажыццявіць у ёй перамены. Нам патрэбна не стабільнасць выжывання, а стабільнае развіццё, і мы маем дзеля гэтага самае галоўнае – таленавіты народ. І такі народ мае права мець дэпутатамі тых, каго ён абірае, а не каго яму падсоўваюць.

Я балатуюся па 109-й акрузе Мінска, што ва Уруччы.

І перакананы, што, маючы ў сваёй ініцыятыўнай групе, у сваёй камандзе сапраўдных прафесіяналаў у самых розных сферах і правёўшы інтэнсіўную інфармацыйна-агітацыйную кампанію, перамагу, прынамсі, у думках людзей. Бо ведаю настроі жыхароў Уручча асабіста, паводле лакальных сацыялагічных апытанняў, і ведаю пазіцыі мінчукоў наогул.

Пры справядлівым і сумленным падліку галасоў з незалежных кандыдатаў, ад апазіцыі перамагу не адзін я. Нават парламенцкая фракцыя з тузін дэпутатаў магла б прасоўваць рэформы ў краіне. Паглядзіце: апошні склад парламента сам ініцыяваў толькі некалькі законапраектаў. А парламент у нармальнай краіне – гэта не кантора штампавальшчыкаў дакументаў, спушчаных зверху, а форум народных дэпутатаў, што займаюцца законатворчасцю і бароняць інтарэсы выбаршчыкаў.

Што б я рабіў у першую чаргу, маючы дэпутацкі мандат? Абяцаю распавесці ў наступным артыкуле.

Аляксандр Мілінкевіч. **Старшыня руху "За Свабоду". Нарадзіўся ў 1947 годзе ў Гродне. Кандыдат фізіка-матэматычных навук, дацэнт. Намеснік старшыні Гродзенскага гарвыканкама (1990–1996). Кандыдат у прэзідэнты ад аб'яднаных дэмакратычных сіл у 2006 годзе. Лаўрэат прэміі Еўрапейскага парламента імя Андрэя Сахарава "За свабоду думкі".**

Беларусь стала касмічнай дзяржавай

Беларускі спадарожнік БКА выведзены на арбіту. У мінулую нядзелю Беларусь уступіла ў сусветны "касмічны клуб".

Расійская ракета-носьбіт "Саюз-ФГ", якая стартавала ў нядзелю з касмадрома Байканур, паспяхова вывела на арбіту беларускі спадарожнік дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі. Сярод задач, якія будзе вырашаць БКА, – кантроль надзвычайных сітуацый, абнаўленне тапаграфічных карт, экалагічны маніторынг навакольнага асяроддзя.

Нагадаем, што першая спроба Беларусі стаць "касмічнай дзяржавай" была няўдалай. Ракета-носьбіт "Днепр", якая стартавала ў канцы ліпеня 2006 года з Байканура з першым беларускім касмічным апаратам "БелКА-1", пацярпела аварыю.

Да ўвагі чытачоў!

Камп'ютарная вёрстка газеты мае вялікія перавагі, але ў той жа час не выключае ўсялякіх нечаканасцей.

Вось і сённяшні і некалькі наступных нумароў з-за тэхнічных прычын мы вымушаны звярстаць у фармаце новай праграмы. Прабачце, калі ласка, калі такі дызайн газеты прыйдзецца Вам не даспадобы. Хутка ўсё адновіцца, стане на сваё месца.

Рэдакцыя.

У Вас ёсць тры дні...

...каб падпісацца на "Народную Волю" на жнівень.

Да 27 ліпеня Вас чакаюць у любым паштовым аддзяленні.
"Народная Воля" служыць не ўладам.
"Народная Воля" служыць не партыям.
"Народная Воля" служыць не алігархам.
"Народная Воля" служыць Вам, шаноўныя чытачы!
Будзем разам!

ПРАЕКТЫ

Задача: знайсці тое, чаго няма?

Аляксандр Лукашэнка пашырыў пералік радовішчаў, якія перадаюцца ў канцэсію замежным інвестарам для пошуку рассеянага вуглевадароднага ці, прасцей кажучы, сланцавага газу.

Раней інвестарам прапаноўвалася перадаць у канцэсію толькі ўчасткі нетраў у трох раёнах Брэсцкай вобласці – Брэсцкі, Жабінкаўскі і Камянецкі. Цяпер гэты пералік значна пашыраны за кошт Пружанскага, Кобрынскага, Маларыцкага раёнаў Брэсцкай вобласці; Акцябрскага, Петрыкаўскага, Калінкавіцкага, Ельскага, Хойніцкага, Нараўлянскага раёнаў Гомельскай вобласці; Глускага раёна Магілёўскай вобласці і Любанскага раёна Мінскай вобласці.

Цікава, што яшчэ да падпісання гэтага ўказа дырэктар дэпартамента па геалогіі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Уладзімір Варакса паведаміў, што Беларусь вызначылася з інвестарам для пошуку сланцавага газу. «Паспяхова праведзены перамовы, і адна з заходніх кампаній у бліжэйшыя месяцы прыступіць да рэалізацыі праекта», – распавёў Уладзімір Варакса. Але кампанію не назваў. Такім чынам, можна меркаваць, што пашыранне зоны пошуку – гэта была ўмова інвестара.

Раней у Беларусі радовішчаў сланцавага газу не знаходзілі, і ўвогуле яго пошук лічыўся эканамічна немэтазгодным. Але ў 2010 годзе Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў гэтыя радовішчы знайсці. Якраз тады ў Еўропе пачалася эйфарыя з-за сланцавага газу, загучалі прагнозы, што Еўропа нарэшце пазбавіцца залежнасці ад расійскай газавай трубы, і беларускі кіраўнік паддаўся гэтай тэндэнцыі. «Сёння ўжо ўвесь свет і нядаўна еўрапейцы заявілі аб тым, што дзякуючы сланцаваму прыроднаму газу яны на трэць у бліжэйшы час скароцяць пастаўкі газу з Расіі. Чаму мы спім у шапку? Калі мы гэтага не можам зрабіць, вы мне прама скажыце. Я буду шукаць, хто гэта можа. Калі гэта магчыма, дык давайце будзем працаваць над гэтым. Давайце на гэтым напрамку сканцэнтруем грашовыя сродкі. Гэта ж невялікія грошы», – папракаў Аляксандр Лукашэнка ўрад і Нацыянальную акадэмію навук падчас выступлення са штогадовым пасланнем.

Два гады на раскачку – і работы пачынаюцца.

Што такое сланцавы газ? Гэта прыродны свабодны газ, які знаходзіцца ў мікратрэшчынах гаручых сланцаў і некаторых іншых парод. У яго кампанентным складзе, акрамя метану, маецца вуглякіслы газ і іншыя прымесі.

Дзе і як здабываюць гаручыя сланцы? Радовішчы гаручых сланцаў распрацоўваюцца ў шэрагу краін, у тым ліку Расіі, Кітаі, Эстоніі, ЗША. У Кітаі распрацоўка вядзецца адкрытым спосабам: гаручыя сланцы здабываюцца разам з вуглём і з ім жа перапрацоўваюцца. У Эстоніі частка гаручых сланцаў здабываецца з неглыбокіх шахт, а частка – адкрытым спосабам. Па дадзеных Эстонскага інстытута сланца, у гэтай краіне ў год здабываецца 17,1 мільёна тон, з іх 14,4 мільёна тон ідуць на выкарыстанне ў энергетыцы, на электрастанцыях, 2,7 мільёна – на атрыманне смалы і іншых хімічных злучэнняў.

Вялікія надзеі на сланцавы газ ускладаюць у Польшчы. Спачатку эксперты нават гаварылі, што, адкрыўшы самыя багатыя ў Еўропе радовішчы, краіна "атрымала гістарычны шанс" адмовіцца ад расійскага газу.

Але апошнія навіны не такія радасныя. Амерыканскі нафтавай гігант Exxon Mobil адмовіўся ад планаў здабычы сланцавага газу ў Польшчы, не атрымаўшы здавальняючых вынікаў пасля бурэння разведачных свідравін. Пра гэта днямі паведаміла польская Gazeta Wyborcza са спасылкай на прадстаўніка польскага падраздзялення кампаніі. Такое рашэнне кампанія прыняла, не выявіўшы камерцыйных запасаў газу ў дзвюх свідравінах.

І гэта ўжо не першы раз, калі свідравіна сланцавага газу ў Еўропе аказваецца безвыніковай. Да гэтага Exxon у 2009 годзе кінуў праект у Венгрыі. Патраціўшы 75 мільёнаў долараў на яго распрацоўку, кампанія знайшла ў свідравіне больш вады, чым газу. У сувязі з гэтым вельмі цікава, якая кампанія гатова рызыкнуць грашыма ў Беларусі. Але адказ на гэтае пытанне пакуль таямніца. Вядома толькі, што ў выпадку, калі сланцавы газ у Беларусі ўсё ж такі будзе знойдзены, то інвестар атрымае права на яго распрацоўку без правядзення тэндэраў ці конкурсаў.

Дасье. Гаручыя сланцы ўпершыню былі выяўлены ў Беларусі ў 1963 годзе. Плошча Прыпяцкага сланцаноснага басейна ахоплівае заходнюю частку Гомельскай, паўднёвую частку Мінскай і ўсходнюю частку Брэсцкай абласцей і складае каля 10 тысяч квадратных кіламетраў. Глыбіня залягання – ад 50 да 600 метраў. Прагнозныя рэсурсы сланцаў Прыпяцкага сланцаноснага басейна (абмежаванага глыбінёй залягання сланцаносных адкладаў у 600 метраў) ацэньваюцца ў 8,8 мільярда тон. Раней афіцыйна лічылася, што прамысловае значэнне маюць гаручыя сланцы толькі заходняй частцы басейна. Былі выяўлены і папярэдне разведаны два радовішчы з найбольш высокімі якаснымі паказчыкамі гаручых сланцаў – Любанскае і Тураўскае. Але сланцавы газ геолагі не знаходзілі. І, дарэчы, не шукалі. Даследаванні па вывучэнні сланцавага газу і ацэнкі яго ўтрымання да гэтага часу ў Беларусі не праводзіліся. Пасля завяршэння папярэдняй разведкі Гарынскага ўчастка Тураўскага радовішча здабыча гаручых сланцаў у Беларусі была прызнана эканамічна немэтазгоднай.

Дарэчы, у шэрагу еўрапейскіх краін адмаўляюцца ад праектаў па пошуку і здабычы сланцавага газу не па эканамічных, а па экалагічных прычынах. Напрыклад, не так даўно ў Францыі па гэтай прычыне наклалі забарону на працы ў галіне сланцавага газу.

Ірына МАЛЬЦАВА.

МЕРКАВАННІ

За тыя два гады, што прайшлі пасля таго, як была пастаўлена задача знайсці сланцавы газ, на гэтуютэму выказаліся многія спецыялісты. Вось толькі некаторыя меркаванні.

А калі падлічыць...

Ніна ЯКАЎЛЕВА, загадчыца аддзела геалогіі нярудных карысных выкапняў Беларускага навукова-даследчага геолага-разведачнага інстытута:

– Для здабычы сланцавага газу, як і для атрымання вугальнага метану, выкарыстоўваюць новую тэхналогію бурэння, якую ў свеце асвоілі нямногія кампаніі, паколькі яна досыць складаная і дарагая. Сабекошт здабычы сланцавага газу ў Амерыцы вельмі высокі. Па гэтай прычыне здабыча альтэрнатыўнага газу ў ЗША льгатуецца. Так, у 2007 годзе ў ЗША мелася 4185 сланцавых свідравін. Хоць сланцавы газ змяшчаецца ў малых колькасцях, але за кошт адкрыцця вялікіх плошчаў можна атрымліваць значныя аб'ёмы такога газу. Для гэтых мэтаў неабходна шмат наземных буравых установак. У Амерыцы існуе да 940 буравых установак. Важна ўлічваць, што ў ЗША выкарыстоўваюць сланцавы газ толькі для мясцовых спажыўцоў, паколькі ён некандыцыйны, «брудны» (змяшчае, акрамя метану, і іншыя кампаненты) і без ачысткі не падыходзіць ні для ЦЭЦ, ні для хімічных або металургічных прадпрыемстваў. Да таго ж у Амерыцы асноўныя радовішчы знаходзяцца на тэрыторыі маланаселенага штата Тэхас.

А ў нас залежы сланцаў размешчаны на густанаселеных тэрыторыях Мінскай, Гомельскай і Брэсцкай абласцей. Давайце ўявім, што сланцавы газ у Беларусі ёсць і яго ўтрыманне ў пародах не менш устаноўленага для гаручых сланцаў ЗША. Нават у гэтым выпадку, улічваючы геалагічныя запасы і ўмовы залягання гаручых сланцаў у Беларусі, прыйдзецца казаць пра фантастычна высокі сабекошт газу. А трэба ж яшчэ знайсці спажыўца, перабудаваць трубаправоды, інфраструктуру, наладзіць ачыстку. Нават пры здабычы гаручых сланцаў традыцыйным спосабам гэта вельмі дарагі праект. А што ж тады казаць пра здабычу так званага свабоднага сланцавага газу?!

А ці ёсць у нас найноўшыя тэхналогіі?

Алена РАКАВА, кандыдат эканамічных навук:

– Хоць сланцавы газ можна знайсці паўсюль, не ўсюды яго здабыча такая выгадная, як у ЗША. Неабходна бурэнне тысяч свідравін на вялікіх плошчах. У Еўропе з яе высокай шчыльнасцю насельніцтва і адносна вялікімі глыбінямі залягання сланцавага газу зрабіць гэта праблематычна. Існуюць і экалагічныя рызыкі, звязаныя з тэхналогіяй, якая выкарыстоўвае вялікую колькасць вады і хімікатаў.

Але асноўнае абмежаванне ў здабычы гэтага газу для такіх краін, як Польшча, Літва, Латвія, Украіна і Беларусь ляжыць у вобласці атрымання неабходных тэхналогій і абсталявання. Здабыча сланцавага газу – гэта найноўшыя тэхналогіі, і не проста вялікія, а вельмі вялікія грошы. Іх у краіне няма і не будзе; не прыйдуць да нас і інвестары з тэхналогіямі XXI стагоддзя. Таму праблему энергетычнай бяспекі трэба вырашаць, умацоўваючы перш за ўсё фінансавую незалежнасць і плацежаздольнасць краіны.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Анна СЕМЕНОВА:

«Абсолютно все были в крови – если не в своей, то в чьей-то…»

Выпускница БНТУ Анна Семенова – одна их тех, кто пострадал во время недавнего ДТП в Херсонской области в Украине. Вместе с подругами она возвращалась в Беларусь из Евпатории. "Народная Воля" разыскала ее в хирургическом отделении Херсонской областной больницы. У Анны глубокие раны на спине, ушибы коленей. Но можно сказать, что ей повезло больше остальных – она, по крайней мере, может ходить.

"Я сидела почти в самом конце автобуса, и как раз с той стороны, на которую он повернулся в результате удара, – рассказала Анна "Народной Воле". – Когда это все случилось, я думала, что не смогу выбраться из автобуса. И, честно говоря, не очень помню, как выкарабкалась. Автобус начал дымиться и было ощущение того, что он вот-вот взорвется...

Было очень жутко. Некоторые не могли ходить, им, как могли, оказывали помощь. Абсолютно все были в крови – если не в своей, то в чьей-то...

Тех, у кого кроме испуга после ДТП остались только ссадины и удары, не угрожающие жизни, после осмотра медиков на новом автобусе отправили в Минск. А другие до сих пор в больницах. Среди них – и подруги Анны Семеновой.

"Одна подруга получила сильнейший удар позвоночника и она чуть ходит, – говорит Анна. – Она находится в Каланчакской центральной районной больнице. У еще одной подруги травма головы... Никто, конечно, и предположить не мог, что так отдых закончится..."

Анна перед поездкой на отдых оформила медицинскую страховку, но вчера ей вручили список лекарств, которые необходимо приобрести.

"Дали список лекарств, которые надо купить, – сказала Анна. – Нам говорят, что все расходы компенсируют, когда вернемся в Минск. А перевязки, консультации врачей – все бесплатно".

По словам Анны, все вещи, которые у нее были с собой, ей вернули.

"Какие-то вещи были у меня с собой в автобусе, а все, что было сдано в багаж – чемодан и сумка, мне уже вернули", – рассказывает она.

Анна точно не знает, надолго ли угодила в Херсонскую больницу.

"Врачи говорят, что можно меня перевезти в Беларусь, но сказали, что автобус будет только 25 июля, – говорит Анна. – Если бы можно было раньше, то меня бы уже привезли... Этот отдых, конечно, запомнится надолго..."

Кстати, в нейрохирургическом отделении Херсонской областной больницы проходит курс лечения еще один белорус. По словам начмеда больницы Игоря Полюха, состояние граждан Республики Беларусь стабильное, угрозы их жизни нет.

Марина КОКТЫШ.

СИТУАЦИЯ

Страсти вокруг «Луча»

Не так давно в СМИ появилась информация, что «концерн "Беллегпром" продолжает работу по созданию обувного холдинга на базе СООО "Белвест" и намерен включить в него минское обувное ОАО "Луч". И для этого, мол, "Луч" должен был передать концерну 25% акций. О перспективах обувного предприятия «Народной Воле» рассказал акционер МО ОАО «Луч» Степан БУЮКЛЫ:

– О каких 25% идет речь, если на балансе общества находится в настоящее время 5,44% акций собственного выпуска? При этом 1,44 % акций из них в течение трех лет трогать практически нельзя – в силу возможных исков со стороны акционеров, продавших их обществу. Решение внеочередного общего собрания акционеров МО ОАО «Луч» от 25 октября 2011 года о приобретении обществом акций собственного выпуска, в соответствии с которым и были приобретены эти 1,44% акций, решением Хозяйственного суда г.Минска от 27.03.2012 года признано недействительным. Суд не принял решения о последствиях недействительности решения общего собрания, однако очевидно, что каждый акционер, который продал в ноябре 2011 года свои акции по старой номинальной стоимости акционерному обществу, при возможном росте их рыночной стоимости, вправе потребовать у последнего вернуть обратно свои акции и продать их по новой цене другому покупателю. Остается 4% акций, которыми в настоящий момент общество может распоряжаться с целью передачи государству или инвестору.

Кроме того, акционерное общество для этих целей не вправе приобретать акции собственного выпуска, если сумма номинальных стоимостей акций, находящихся в его распоряжении, составит более 10% от уставного фонда этого общества. Таким образом, если концерн «Беллегпром» или любой другой субъект хозяйствования Республики Беларусь намеревается приобрести блокирующий пакет 25% (плюс одна акция МО ОАО «Луч»), ему в любом случае придется, кроме акций, приобретенных «Лучом» у своих акционеров для передачи этому субъекту, приобрести не менее 16,44% акций у миноритарных акционеров общества. Однако для этого придется отменить решение Департамента по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь о блокировании акций МО ОАО «Луч», принятое этим органом государственного управления, регулирующим обращение ценных бумаг в стране, на основании письма Комитета государственного контроля Республики Беларусь от 29 ноября 2011 года.

На протяжении длительного периода времени акционеры требуют у наблюдательного совета общества произвести переоценку недвижимости, находящейся на балансе МО ОАО «Луч». Холдинг владеет в центре Минска более чем 80.000 квадратных метров недвижимого имущества. Мы исходим из того, что если стоимость зданий находящихся на Немиге будет рассчитана в среднем из расчета 1000 долларов США за один метр квадратный, а на улице Тимирязева – из расчета 750 долларов США за один квадратный метров, то общая стоимость основных средств акционерного общества составит около 70 млн долларов США, а сумма чистых активов составит более 600 миллиарда рублей Республики Беларусь. Таким образом, обеспеченность одной акции имуществом составит 860.000 рублей, при том, что номинальная стоимость одной акции МО ОАО «Луч» по состоянию на 16 июля 2012 года равна 129.000 рублей. Совершенно очевидно, что реальная стоимость акций акционерного общества отражает не только стоимость находящихся в собственности общества активов. Инвестор, приобретая акции такого старого предприятия, уменьшит их стоимость как минимум на сумму средств, необходимых ему для проведения реорганизации и модернизации объекта, с целью его эффективного использования. Тем не менее разница остается настолько существенной, что в этот процесс, вероятно, оказались вовлечены как внутренние силы в лице аффилированных лиц общества, равно как и фигуранты, ранее к «Лучу» не имевшие никакого отношения.

Руководство холдинга давно носится с идеей использовать многократное превышение реальной стоимости акций над его номинальной стоимостью посредством скупки у миноритарных акционеров их ценных бумаг на баланс общества по существующей номинальной стоимости и передаче их инвестору по реальной стоимости. Таким образом, они намеревались изыскать 40

млн долларов, необходимых для строительства промышленного комплекса в зоне промузла «Западный», и обеспечения выполнения грандиозных планов холдинга по увеличению выпуска обуви: до 3 млн пар в 2015-м и до 6 млн пар в 2018 году. Тот факт, что такая скупка акций фактически является ограблением более шести тысяч уже не работающих в структурах общества акционеров, наблюдательный совет общества скорее всего в расчет не принимал. Цель оправдывает средства. Однако когда оказалось, что такая «занимательная математика» посетила не только их головы, но заинтересовала структуры, обладающие серьезными ресурсами разного рода, руководство предприятия не нашло иного решения проблемы, кроме как инициировать эту информационную кампанию.

Что действительно выглядит разумным во всей этой шумихе вокруг МО ОАО «Луч», это возможное сотрудничество холдинга с «Белвестом», компанией, располагающей в России огромной сетью собственных магазинов, то чего вообще нет на «Луче». В свою очередь можно предположить, что и «Белвесту» такое сотрудничество выгодно, прежде всего, в части получения доступа к производственным площадям, имеющимся в избытке на «Луче». При возможных объединительных процессах у таких партнеров не должно возникнуть существенных разногласий, в том числе при определении паритетной стоимости своих ценных бумаг и долей. Однако и тут непреодолимым препятствием для таких контактов является злополучное решение Департамента по ценным бумагам о блокирование акций МО ОАО «Луч» – управляющая компания холдинга «Обувь – «Луч».

По словам собеседника, нельзя не признать справедливость высказываний о том, что мораторий на движение акций «Луча» затормозил переговоры с потенциальными инвесторами и ставит под сомнение реализацию стратегических планов по дальнейшему развитию холдинга «Обувь-Луч». Однако более существенными являются негативные последствия этого решения, связанные с тем, что в течение 7,5 месяца 6300 акционеров, в основном пенсионеры, лишены возможности реализовать свое конституционное право на использование имущества, принадлежащего им на праве собственности в своих интересах и по своему усмотрению. И конца этому, к сожалению, не видно.

Алесь СВЕТЛАНИЧ.

СУСЕДЗІ

У Беларусь не пусцілі дапамогу для беларускіх палякаў

Актывісты Асацыяцыі дапамогі палякам з Усходу не змогуць прыехаць з падарункамі ў Беларусь. Мясцовыя улады адмовілі ім ва ўездзе.

Дапамога прызначалася для польскай школы і Дома дапамогі Карытас у вёсцы Сапоцкіна на Гродзеншчыне, паведамляе gp24.pl.

Пазней польская арганізацыя паспрабавала адвезці падарункі палякам Віцебска, аднак і гэтага з-за мытных фармальнасцяў зрабіць не атрымалася. Падарункі маглі быць канфіскаваны на мяжы, таму асацыяцыя вырашыла не рызыкаваць.

У выніку дапамога, якая прызначалася палякам Беларусі, будзе адпраўлена літоўскім палякам.

ДОСЛОВНО

Александр Лукашенко обвинил частные банки в экономическом шпионаже

В текущем году А.Лукашенко уже не раз критиковал частные банки с иностранным капиталом, давая поручения Нацбанку РБ навести порядок с политической и экономической лояльностью банкиров. Однако сегодня Беларусь резко приблизилась к тому дню, когда в стране может начаться национализация банковского сектора, а отдельные иностранные инвесторы в финансовую сферу будут выдворены из страны для народа под всеобщее улюлюканье пропагандистов, – Лукашенко обвинил банки с иностранным капиталом в экономическом шпионаже.

«...мне поступала информация, что некоторые иностранные банки себя ведут просто как иностранные агенты в полном смысле этого слова. И уже предприниматели обижались на то, что финансовая документация очень многих компаний копируется и отправляется некоторым заказчикам. Я проверял. Это действительно подтверждается», – заявил в понедельник Александр Лукашенко во время встречи с главой Национального банка Надеждой Ермаковой.

«Поэтому в свое время я вас просил обратить на это внимание. Какие меры необходимо принять, может быть, нужно и мое вмешательство в этом плане?», – напомнил он о своих поручениях, повторив, что иностранные банки должны работать на белорусскую экономику, а не просто участвовать в интересных для себя проектах.

Судя по ответу Ермаковой, в шпионаже замечены банки с российским капиталом.

«Банки, которые пришли с иностранным капиталом, в основном российским, на нашем рынке работают, кредитуют экономику», – только и сказала в ответ главный банкир страны.

УРАДЖАЙ

У Беларусі пачалася масавая ўборка збожжа

На ўчарашні дзень зерне ўжо было сабрана з плошчы, якая складае 8,6 працэнта ад усёй.

Найбольш збожжа нарыхтавалі ў Брэсцкай вобласці – 25%. Сярэдняя ўраджайнасць складае 37,5 цэнтнера з гектара.

ПО СЛЕДАМ АВАРИИ

Для 12 белорусов путешествие по Украине закончилось в больнице

Как вчера сообщил БелаПАН пресс-секретарь МЧС Беларуси Виталий Новицкий, 12 белорусов, пострадавших в ДТП в Херсонской области Украины, продолжают оставаться в больницах на территории этой страны.

По словам Новицкого, вечером 22 июля автобус с 33 пассажирами, попавшими в ДТП, направился из Каланчака в сторону белорусской границы в пункт пропуска "Новая Гута". Утром 23 июля автобус прибыл на границу, где двоих пострадавших забрали родственники. Среди пострадавших в ДТП жители Минска, Бобруйска, Лиды, Барановичей, Орши, Сенно и других населенных пунктов, отметил Новицкий.

Напомним, авария произошла около полуночи 21 июля на 105-м километре автодороги Херсон–Джанкой–Феодосия–Керчь около поселка Каланчак. Водитель грузового "Форд Транзита" с прицепом при осуществлении обгона выехал на полосу встречного движения, где столкнулся с туристическим автобусом "Сетра". В результате автобус выбросило на встречную полосу, в него врезался еще один "Форд Транзит", и после этого "Сетра" перевернулась на левый бок.

В результате ДТП пострадали водители обоих "Фордов" и пассажирка одного из них, а также 28 пассажиров автобуса, среди которых 25 граждан Беларуси и трое граждан России. Среди пострадавших туристов – шестеро детей. Всего в "Сетре" находились 46 пассажиров и два водителя.

Автобус ехал по маршруту Евпатория–Минск.

По факту ДТП возбуждено уголовное дело, проводится расследование.

АФІЦЫЙНА

Зацверджаны новыя мінімумы

У Беларусі зацверджаны новыя памеры сярэднедушавых мінімальных спажывецкіх бюджэтаў.

Сярэднедушавы мінімальны спажывецкі бюджэт сям'і з чатырох чалавек з 1 жніўня па 31 кастрычніка гэтага года складзе 1 мільён 332 тысячы 100 рублёў у разліку на месяц. Гэта на 13,7% перавышае нарматыў, які дзейнічае з 1 мая па 31 ліпеня 2012 года (1 мільён 171 тысяча).

Паводле слоў спецыялістаў, асноўныя крыніцы расходаў сярэднедушавога МСБ сям'і з чатырох чалавек у цэнах чэрвеня 2012 года наступныя: прадукты харчавання – 57,2%, адзенне, бялізна, абутак – 21,4%, карыстанне жылым памяшканнем і камунальныя паслугі – 4,4%, бытавыя паслугі, транспарт, сувязь – 4,7%, прадметы культурна-бытавога і гаспадарчага прызначэння – 7,8%, культурна-асветныя мерапрыемствы і адпачынак – 1,3%, узносы і плацяжы – 0,9%, прадметы санітарыі, гігіены, лякарствы – 2,3%.

Зацверджаны таксама сярэднедушавыя мінімальныя спажывецкія бюджэты:

– маладой сям'і з трох чалавек – 1.397.350 рублёў,
– працаздольнага насельніцтва – 1.670.390,
– пенсіянераў – 1.296.600,
– студэнтаў – 1.305.430,
– дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў – 1.037.430,
– дзяцей ва ўзросце ад 3 да 6 гадоў – 1.249.100,
– дзяцей ва ўзросце ад 6 да 18 гадоў – 1.503.710.

Журналісты неаднойчы прапаноўвалі чыноўнікам эксперымент – паспрабаваць пражыць на гэтыя сумы. Але ніхто не пагадзіўся.

ПРОВЕРЕНО НА СЕБЕ

Иван ЛОБАЧЕВ, подполковник милиции в отставке:

"Разве они за народ?"

Выборы -- этот тот редкий период в жизни государства, когда главным в стране должен становиться народ. Группа граждан, живущих в самом центре Минска, в районе магазина "Антиквар", решила проявить сознательность и выдвинула своего представителя в состав Коласовской окружной избирательной комиссии. В любой стране мира подобную инициативу людей только приветствовали бы. Там выборы проходят по принципу: любой желающий может убедиться, что все проходит честно. О том, как встретили инициативу низов у нас, "Народной Воле" рассказал Иван Лобачев.

– Все-таки я к выборам отношусь серьезно. Я подполковник милиции в отставке, в 90-х годах был председателем избирательной комиссии на Юго-Западе, имею опыт. Собрали мы по дому подписи за мое выдвижение в состав окружной комиссии и назавтра же я их сдал. Причем сдал одним из первых. Жду. Никто не звонит, не интересуется, никуда не приглашает. Наконец уже в газетах прочитал, что комиссии сформированы. Тогда я сам им позвонил и попросил, чтобы зачитали список тех, кто включен в состав комиссии по нашему округу. Моей фамилии, естественно, не оказалось.

Тогда назавтра я собираюсь и иду в горисполком. Сидит там такая кобета большого размера и удивляется: "Ну и что, что вы подписи собрали... А почему мы вас должны включать? Вероятно, вы нам не подошли". "Почему не подошел?" "Ну, не знаю... Может, опыта нет..."

А я прямо на первом листе написал, что имею высшее юридическое образование, высшее экономическое образование, был председателем избирательной комиссии. Как это, опыта нет? Может, мои документы потерялись? Она покопалась в папках – документы есть.

Тогда я начал требовать, чтобы мне дали обоснование: почему не включили? Пригрозил, что буду в суд подавать. А ей хоть бы хны: "Подавайте. Мы и в суд придем".

Ну что тут будешь делать? Я только стукнул кулаком по столу и ушел.

– В вашем доме, в этом квартальчике, где вы живете, интерес к выборам есть?

– Конечно есть. Наш дом раньше назывался "Дом ученого", хотя сейчас многие жильцы поменялись, но живут люди грамотные, интеллигентные. В том числе, кстати, офицеры милиции. Заходишь в квартиру, разговариваешь – все всё понимают. Часто обсуждаем: "Как же так, оппозиции ребра бьют, а мы, сами недовольные, смотрим с балкона?" Люди согласны, что ситуацию надо менять, что надо что-то делать, что не может так страна развиваться. Вроде на выборах такие, как мы, и должны свое слово сказать. Только как сказать, если слушать никто не хочет?

– То есть ваши соседи пойдут голосовать? У них есть надежда, что выборы будут?

– А вот тут я и не могу ответить. Не знаю. Видимо, люди надеялись, раз меня в комиссию выдвигали. А теперь...

Но бойкота тоже, наверное, не получится. Старики по привычке пойдут голосовать. Все-таки они не могут поверить, что голоса не считают. А кто не пойдет – тому домой урну для голосования припрут и не выгонишь. Тем более что у нас народ очень возбужден, просто бурлит, а что делать – не знаем.

Представьте, наш двор решила застроить Академия МВД. Им уже мало места в старом здании, не вмещаются! Запланировали впихнуть аж четыре (!) новых корпуса – учебный, столовую, бассейн и гостиницу. Это такое уплотнение, что кошке негде будет пристроиться, не то что человеку на лавочке посидеть.

Конечно, люди возмущены. Конечно, люди против. Но нам дают ответы, как под копирку. Только Министерство здравоохранения и Комитет по архитектуре прислали хотя бы что-то похожее на ответ: мол, еще не имеем документов и не знаем, как реагировать. А все остальные почти откровенно пишут: "Будем делать, что считаем нужным, и не выступайте тут". Вот, например, я понес наше письмо министру МВД. Сидит полковник. Глянул брезгливо на листы и говорит: "Нам надо – мы построим".

Все! Разговор короткий!

Мы пробовали попасть на прием к председателю Мингорисполкома Николаю Ладутько – не пробились. У него, оказывается, запись чуть ли не на год вперед. Получается, надо или идти на улицу бунтовать, или выбирать депутата, который будет заниматься нашей проблемой. Вот поэтому соседи и попытались меня в окружную комиссию пропихнуть.

– Но ваш нынешний депутат Галина Полянская – архитектор. Кто, как не она, мог компетентно заняться этой проблемой? Тем более что вы именно ее избиратели.

– Не говорите вы мне про нынешних депутатов и конкретно про Полянскую. Мы несколько раз пробовали к ней попасть. Это невозможно. То она занята, то ее нет, то у нее другие дела. Хотя, конечно, во всех нормальных странах, когда возникают проблемы между людьми и государством, то посредником в их решении должен выступать депутат. Но у нас такие депутаты, так их выбирают, что им люди не интересны. Им главное – с властью отношения не испортить. Одно название – депутаты. Разве они за народ?! Разве они из народа? Почему тогда они таких законов напринимали?..

Когда у нас вся эта проблема со стройкой возникла, мы, жильцы, решили собраться. Но где собраться? В квартиру же сто человек не поместишь. Назначили встречу во дворе. Тут же прибежали тихушники, снимали нас на видео, фотографировали – несанкционированное собрание, заговор, преступление...

Ничего не дают! Даже собраться и поговорить уже нельзя. Три человека – уже митинг.

Какие они депутаты – такие у них и законы. И еще не стесняются опять баллотироваться, опять обещать, опять призывать: "Голосуйте за меня!.."

Ирина МАЛЬЦЕВА.

ВЫБАРЫ-2012

На адзін мандат – чатыры прэтэндэнты

Закончылася падача дакументаў для рэгістрацыі ініцыятыўных груп па зборы подпісаў для вылучэння кандыдатаў у дэпутаты. Усяго на 110 акруг было пададзена 439 заяў, паведаміў сакратар Цэнтрвыбаркама Мікалай Лазавік.

Найбольшая колькасць заяў на рэгістрацыю ініцыятыўных груп пададзена ў Мінску: на 20 выбарчых акруг – 142 заявы (у сярэднім 7,1 заявы на акругу).

У Магілёўскай вобласці на 13 акруг пададзены 64 заявы на рэгістрацыю ініцыятыўных груп (4,9), у Віцебскай вобласці на 14 акруг – 52 заявы (3,7), у Брэсцкай вобласці на 16 акруг – 48 заяў (3), у Гродзенскай вобласці на 13 акруг – 38 заяў (2,9), у Мінскай вобласці на 17 акруг – 48 заяў (2,8), у Гомельскай вобласці на 17 акруг – 47 заяў (2,8).

«Калі параўноўваць з папярэднімі выбарамі 2008 года, то конкурс сярод ініцыятыўных груп застаўся практычна той жа», – паведаміў Лазавік.

Але гэтым спіс не закрыты. Яшчэ не рэгістраваліся тыя жадаючыя трапіць у дэпутаты, якія будуць вылучацца па партыйных спісах. Такім чынам, вылучэнне кандыдатаў будзе працягвацца да 13 жніўня.

Нагадаем, выбары ў Палату прадстаўнікоў пройдуць 23 верасня. Частка палітыкаў заклікае выбары байкатаваць.

Кто – на выборы, кто – за бойкот!

Оргкомитет кампании бойкота парламентских выборов призывает всех неравнодушных граждан Беларуси стать очевидцами народного бойкота и войти в состав участковых избирательных комиссий.

С таким заявлением выступили Виктор Ивашкевич, Александр Козулин, Александр Отрощенков, Виталий Рымашевский, Дмитрий Усс и Геннадий Федынич.

"Ни одни выборы в Беларуси за последние 15 лет не проводились без грубого нарушения норм международного права. Начиная с момента формирования комиссий до момента "подсчета" голосов и фиксации явки избирателей, власть нарушает право белорусов на честные и справедливые выборы. Но то, что очевидно для нас с Вами, необходимо сделать очевидным для большинства белорусов", – отмечается в документе.

По словам участников оргкомитета, кампания бойкота начинает выдвижение в состав участковых избирательных комиссий представителей – очевидцев происходящего.

В этой связи оргкомитет призвал граждан до 5 августа 2012 года выдвигаться в состав участковых комиссий путем подачи заявления от имени граждан Беларуси и общественных организаций.

"Выделяя представителей в состав участковых комиссий, мы ставим власть перед двумя плохими выборами: пропустить независимого представителя в состав участковой комиссии и получить независимого наблюдателя с правом голоса, который будет фиксировать реальную явку избирателей, нарушения закона, или отказать – и тем самым подтвердить, что свободных и прозрачных выборов в стране нет. Массовый отказ независимым представителям – сам по себе уже есть подтверждение отсутствия свободных выборов в стране", – считают в оргкомитете кампании бойкота.

ТЕМ ВРЕМЕНЕМ

Некоторые белорусы пробуют стать кандидатами в депутаты только для того, чтобы агитировать избирателей за бойкот этих выборов. Так, документы на регистрацию инициативной группы подала мать политзаключенного Игоря Олиневича – Валентина Олиневич.

«Я вижу свой гражданский и материнской долг в том, чтобы говорить людям правду о том, в какой стране мы живем. Что такое белорусская судебная и пенитенциарная системы. Я уверена, что пока в стране нет честных и свободных выборов, в Беларуси всегда будут политзаключенные. Необходимо бороться за честные выборы. И первый шаг этой борьбы – бойкот того фарса, того спектакля, который сейчас ставит власть. Я иду к людям агитировать за бойкот – и это мое право», – говорит она.

Документы на регистрацию инициативной группы Валентины Олиневич поданы в администрацию Фрунзенского района Минска.

Рэкардсмен

Віктар Гумінскі так упадабаў дэпутацкі хлеб, што ўжо чацвёрты раз балатуецца ў склад Палаты прадстаўнікоў. Праўда, на гэты раз ён змяніў акругу.

У Барысаве на прыборабудаўнічым заводзе адбыўся сход калектыву, на якім аднагалосна было прынята рашэнне аб вылучэнні Віктара Гумінскага кандыдатам у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў. Прадстаўнікі адміністрацыі завода Гумінскага вельмі хвалілі. Чаму ён гэтым разам пабаяўся ісці да былых выбаршчыкаў з Барысаўскай гарадской акругі і перакінуўся на суседнюю, ніхто не запытаўся. Хаця калі паглядзець на спісы зарэгістраваных ініцыятыўных груп, то ўсё становіцца зразумелым: кандыдатам улады па былой акрузе дэпутата Гумінскага вызначана кіраўніца спраў райвыканкама Тамара Красоўская.

Віктар Гумінскі – адзін з самых адыёзных дэпутатаў.

Былы ваенны палітрук, ён вельмі ўпадабаў працу не ў казармах і на палігонах, а ў Авальнай зале. Абіраўся дэпутатам Палаты прадстаўнікоў другога, трэцяга, чацвёртага скліканняў. Як толькі пачала ствараццца праўладная арганізацыя "Белая Русь" – уступіў у яе. Усе апошнія гады з армейскай аргументацыяй "ваюе" з Захадам, чым, напэўна, і замацаваў сваё месца ў розных прэзідыумах.

Дарэчы, пакуль у Гумінскага проста цяплічныя ўмовы для выбараў – ён адзіны прэтэндэнт па сваёй акрузе. Хаця чакаецца, што да спіса ўсё ж дададуцца партыйныя вылучэнцы.

Рабочы ідзе на выбары "ўскалыхнуць багну"

Рэдка прэтэндэнты на дэпутацкі мандат добра гавораць адзін пра аднаго, але такі выпадак адбыўся ў Гомелі.

Каардынатар грамадзянскай кампаніі «Справаводства па-беларуску!» Ігар СЛУЧАК, які падаў дакументы на рэгістрацыю ініцыятыўнай групы па зборы подпісаў за вылучэнне яго кандыдатам у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па Гомельскай Савецкай выбарчай акрузе №34, падчас пасяджэння камісіі пазнаёміўся са сваімі патэнцыяльнымі супернікамі. Пра некаторых з іх да гэтага дня ён не ведаў зусім нічога.

– На пасяджэнні па рэгістрацыі ініцыятыўных груп мы пазнаёміліся з Яраславам Гараненковым асабіста і перакінуліся парай слоў. Ён рабочы аднаго з заводаў Гомеля, майго ўзросту, моцны хлопец, які распавёў, што яго вылучэнне было шокам для кіраўніцтва завода. Ён ужо меў з імі гутарку, але ўсё роўна пойдзе на выбары, бо, па яго словах, трэба ўскалыхнуць багну, і што прыйшоў ужо час маладых. Ну, проста чалавек з апошняга альбома "Ляпісаў", іншых асацыяцый у мяне не ўзнікае, – пракаментаваў знаёмства з супернікам Ігар Случак.

Дарэчы, сам Случак таксама незвычайны прэтэндэнт. Яго называюць "народным кандыдатам" ад "Фэйсбука".

«І акругу, па якой я вылучаюся, выбралі карыстальнікі сацыяльнай сеткі праз апытанне. 60% членаў маёй ініцыятыўнай групы прыйшлі да мяне праз сацыяльныя сеткі, я даў аб'яву-запрашэнне паўдзельнічаць у кампаніі, і людзі адгукнуліся. Было каля 30 ахвотных, я ўключыў у ініцыятыўную групу 14 чалавек – самых надзейных і цікавых, сярод якіх рэкламшчыкі, журналісты, настаўнікі і музыканты», – расказаў Случак.

Мэту свайго ўдзелу ў выбарах Ігар Случак называе адну: «Я іду на выбары, каб можна было легальна пагаварыць аб праблеме беларускай мовы, паказаць магчымасць хоць нейкай трэцяй сілы, таму што людзям надакучылі і праўладныя, і апазіцыйныя кандыдаты з іх незразумелымі і нецікавымі кампаніямі».

Ігар МАРОЗАЎ.

Статкевіча вылучалі "зэкі"?

Былы кандыдат на пасаду прэзідэнта Мікола Статкевіч з турмы паспрабаваў балатавацца ў дэпутаты Палаты прадстаўнікоў. Зарэгістраваць ініцыятыўныя группы па вылучэнні Статкевіча кандыдатам яго паплечнікі спрабавалі па ўсіх акругах Віцебшчыны і ў іншых рэгіёнах краіны.

Ініцыятыўныя групы не зарэгістраваны. У якасці прычыны адмовы называлася тое, што на дадзены момант Статкевіч адбывае ў турме пакаранне за арганізацыю масавых беспарадкаў і яго вылучэнне ў дэпутаты супярэчыць як Канстытуцыі, так і Выбарчаму кодэксу Рэспублікі Беларусь.

У акруговай выбарчай камісіі №87 у Магілёве дзяжурныя сябры камісіі ўвогуле адмовіліся прымаць дакументы на рэгістрацыю ініцыятыўнай групы палітзняволенага – іх проста выкінулі ў сметніцу. Праваабаронцы, дарэчы, сцвярджаюць, што гэта незаконна: дакументы мусілі прыняць, зарэгістраваць і ўжо далей разглядаць на пасяджэнні.

Што, дарэчы, у шэрагу акруг і было зроблена.

З'яўленне пакета дакументаў на вылучэнне Статкевіча стала поўнай нечаканасцю для камісіі Першамайскай акругі ў Бабруйску.

– На пасяджэнні нам сказалі, што ў Міколы Статкевіча група складалася з 114 чалавек, – расказаў назіральнік Віктар Качан. – Але ўсе яны зараз знаходзяцца ў калоніі. Гэта і стала падставай адмовіць у рэгістрацыі, бо гэтыя людзі не змогуць весці актыўную выбарчую кампанію.

На самай справе Статкевіча ў дэпутаты вылучалі не "зэкі". Як распавёў Аляксей Гаўруцікаў, аднапартыец Статкевіча, "мэта – прыцягнуць увагу да наяўнасці палітвязняў у краіне, да таго, што за кратамі сядзяць тыя, каго падтрымлівае народ, і хто цалкам заслугоўвае таго, каб быць абраным у парламент".

Ірына МАЛЬЦАВА.

Накрыць Гродна!

Кіраўнік Гродзенскай абласной арганізацыі Партыі БНФ Вадзім САРАНЧУКОЎ падаў дакументы на рэгістрацыю ініцыятыўных груп адразу ў чатырох выбарчых акругах, каб мець магчымасць ставіць пікеты па ўсім горадзе.

Увогуле па краіне прадстаўнікі БНФ падалі дакументы на рэгістрацыю сваіх ініцыятыўных груп у 15 акругах. У Мінску партыю будзе прадстаўляць яе кіраўнік Аляксей Янукевіч, які падаў дакументы ў Аўтазаводскую акругу № 92. Але да канца пойдуць партыйцы ў выбарах ці яны здымуць свае кандыдатуры, пакуль не зразумела. Чэрвеньскі Сойм Партыі БНФ рэкамендаваў сваім сябрам рэгістраваць ініцыятыўныя групы, ставіць пікеты, збіраць подпісы, але не здаваць іх у выбарчыя камісіі. Тым не менш канчатковую стратэгію кожны з кандыдатаў выбірае сам.

САЛІДАРНАСЦЬ

4 жніўня – Дзень Беларусі

Грамадзянскія актывісты, праваабаронцы і проста неабыякавыя людзі з Расіі і іншых краін выступілі з ініцыятывай аб правядзенні міжнароднага Дня салідарнасці з грамадзянскай супольнасцю і праваабарончым рухам Беларусі і прызначыць гэты дзень на 4 жніўня.

Менавіта ў гэты дзень у 2011 годзе пад арыштам апынуўся Алесь Бяляцкі, адзін з вядучых беларускіх праваабаронцаў і віцэ-прэзідэнт Міжнароднай Федэрацыі правоў чалавека.

ТОЧКИ НАД "І"

Вину за «список невыездных» возложили на компьютер

В суде Центрального района Минска в понедельник завершилось рассмотрение иска Анатолия Лебедько к министерствам юстиции и внутренних дел относительно его незаконного включения в список лиц, которым запрещен выезд из страны.

Несмотря на то, что в иске было отказано, лидер ОГП оценивает итоги судебного заседания позитивно. Представитель МВД признал, что Лебедько был включен в список «невыездных» ошибочно и, по состоянию на сегодня, его фамилия в этом списке уже не значится. Виновным в том, что Лебедько и еще около 50 человек несколько месяцев не имели права выезжать за пределы Беларуси, назначили... компьютер.

Из списка невыездных также исключены Валерий Ухналев, Виктор Корнеенко, Гарри Погоняйло, Андрей Бондаренко и Валентин Стефанович. Всем им объяснили запрет на выезд техническим сбоем.

НЕСПАКОЙНА

На "Гродна-Азоце" пратэставалі больш за 200 рабочых

Яны адмовіліся падпісваць афіцыйнае папярэджанне адміністрацыі прадпрыемства аб змяненні ва ўмовах працы.

Таксама рабочыя звярнуліся ў Беларускі незалежны прафсаюз з просьбай разабрацца ў сітуацыі. Людзі незадаволены "дзіўным чынам праведзенай атэстацыяй" і тым, што адміністрацыя прадпрыемства аказвае на іх ціск з патрабаваннем прызнаць вынікі гэтай атэстацыі.

Справай зацікавілася пракуратура і кіраўніцтва афіцыйнай Федэрацыі прафсаюзаў. А першы віцэ-прэм'ер Уладзімір Сямашка пакуль прыпыніў дзеянне новай атэстацыі, паведамляе БелаПАН.

СІТУАЦЫЯ

Хто з "Дажынак" збірае ўраджай?

Камітэт дзяржаўнага кантролю абнародаваў "ураджай" мінулагодніх "Дажынак", якія праходзілі ў Маладзечне. Да адказнасці прыцягнута 131 службовая асоба, акрамя таго, узбуджаны дзве крымінальныя справы за злоўжыванне ўладай або службовымі паўнамоцтвамі і за незаконную прадпрымальніцкую дзейнасць, звязаную з атрыманнем даходу ў асабліва буйным памеры.

Затое пагулялі!

Маладзечанскія "Дажынкі", па інфармацыі Дзяржкантролю, абышліся амаль у 823 мільярды рублёў. Прычым агульнага каштарысу расходаў на падрыхтоўку і правядзенне «Дажынак» КДК увогуле не знайшоў. Таму што яго проста не існавала. Былі толькі асобныя разрозненыя дакументы, якія вызначаюць аб'ём работ, без указання крыніц фінансавання. У выніку з-за недахопу і несвоечасовасці фінансавання асобныя аб'екты і праз паўгода пасля «Дажынак» не былі да канца адрамантаваныя. Цікава, што ўжо пасля свята працягваўся рамонт нават у будынку мясцовага райвыканкама. А некаторыя работы, якія планавалася правесці да свята вёскі, увогуле не пачыналіся. Затое больш за 2 мільярды рублёў былі выкінуты на выраб праектнай дакументацыі, якая так і не спатрэбілася.

Кантралёры прыводзяць сапраўды абуральныя прыклады безгаспадарчасці.

28 жылых дамоў у Маладзечне некалькі месяцаў стаялі без дахаў пад праліўнымі даждажамі. У выніку затапіла 141 кватэру! Прычым рабіць рамонт у гэтых кватэрах пасля "Дажынак" ніхто не спяшаецца. На момант рэвізіі КДК людзі, якія пацярпелі ад такой "гаспадарлівасці", усё яшчэ стаялі ў чарзе і на рамонт, і на выплату кампенсацый.

Яшчэ прыклад. У рамках будаўніцтва лабараторнага корпуса дзіцячай бальніцы ў Маладзечне было закуплена нятаннае медыцынскае абсталяванне. Дык вось, больш за чвэрць абсталявання (на суму 350 мільёнаў рублёў) на 1 мая ўжо гэтага года так і захоўвалася на складзе ў заводскіх упакоўках!

Пры гэтым, як засведчыў КДК, за добрую працу па падрыхтоўцы "Дажынак" выпісваць прэміі ніхто не забываўся. Пры гэтым старшыня райвыканкама Фёдар Дамаценка, як працаваў, так і працуе. Добра ж на свяце пагулялі!

Горацкае гора

У "Дажынкі-2012", якія ў гэтым годзе пройдуць у Горках, ужо "ўбухалі" 640 мільярдаў рублёў. Пра гэта паведаміў намеснік кіраўніка Горацкага райвыканкама Уладзімір Пятровіч. Усяго на падрыхтоўку і правядзенне "Дажынак-2012" у Горацкім раёне плануецца выдаткаваць 933 мільярды рублёў – больш за 100 мільёнаў долараў.

Пагалоска пайшла, што падчас апошняга наведвання Магілёўскай вобласці Аляксандр Лукашэнка пагражаў "усіх пазвальняць" – так быў не задаволены падрыхтоўкай да "Дажынак". Але нічога: грымнуў гром – і зноў усё ідзе сваім шляхам. Праўда, цяпер у падрыхтоўцы да свята ўраджаю задзейнічана аж 6,5 тысячы чалавек.

Хаця ў Горках кантралёрам будзе не так проста "знайсці канцы" па грашовых схемах. Там ужо двойчы здараліся... пажары. Прычым двойчы – на самым галоўным аб'екце у амфітэатры.

Хто ў чарзе?

"Дажынкі" – гэта грошы. Ды такія, якіх іншым манерам мясцовыя ўлады ніколі не пабачаць. Таму рэгіёны нават сварацца за права правесці свята ўраджаю.

Так, у Рагачове нават спрабавалі стварыць ініцыятыўную групу пад патрабаванне вярнуць гораду "Дажынкі-2013". Спачатку і было аб'яўлена, што ў наступным годзе фестываль пройдзе ў Рагачове, але потым яго раптам перанеслі ў Гомель.

Дарэчы, па неафіцыйнай версіі, хаця "Дажынкі" задумваліся як свята малых гарадоў, надалей яно з іх паспрабуе "з'ехаць". Бо занадта дорага, аказваецца, "падымаць руіны". У буйных гарадах на падрыхтоўку расходы будуць меншымі: там і інфраструктура ўжо створана, ды і лядовыя палацы ўжо пабудаваны. Гэта ж кара нам нейкая – амаль да кожных "Дажынак" будаваць дарагі і нікому не патрэбны каток. Вось і сёлета ў Горках яго адчыняць, але што потым рабіць з гэтым палацам, мала хто ведае.

Ускосна тэндэнцыю на тое, што "Дажынкі" будуць перамяшчацца на больш падрыхтаваныя пляцоўкі, на сёлетнім суботніку пацвердзіў старшыня Віцебскага аблвыканкама Аляксандр Косінец. "Віцебск мы прывядзём вельмі сур'ёзна ў належны выгляд у 2012–2014 гады. Я буду прасіць прэзідэнта – адкрыю вам таямніцу – правесці тут "Дажынкі" ў 2014 годзе. Але для гэтага нам трэба паказаць Віцебскі раён», – паведаміў Косінец.

Ігар МАРОЗАЎ.

SOS!

Леанід ЛЫЧ,
доктар гістарычных навук, прафесар

Не знаходжу больш цяжкага злачынства, як свядомае выгнанне роднага слова з бацькоўскай зямлі

Ну вось нарэшце і прывялі беларусаў туды, куды задумвалася. Сёння чыноўніцкі апарат суверэннай Рэспублікі Беларусь ужо можа з вялікай радасцю заявіць: «Мы завяршылі русіфікацыю свайго тытульнага народа».

Падстаў для такога сцвярджэння больш чым дастаткова: уся палітычная, эканамічная дзейнасць, амаль уся сістэма народнай адукацыі, пераважна і культурная сфера, сродкі масавай інфармацыі працуюць у рускамоўным рэжыме. Практычна не знойсці ў краіне ніводнага працоўнага калектыву, дзе б службовае справаводства, сходы і іншага роду мерапрыемствы з людзьмі праводзіліся на роднай мове яе зямлі. Зразумела, у такіх варунках беларуская мова не можа быць і сродкам зносін паміж людзьмі па-за іх афіцыйным жыццём. Задуманае расійскай імператрыцай Кацярынай II яшчэ ў канцы XVIII стагоддзя злачынства здзейснілася! І галоўнае – здзейснілася ў гады, калі Беларусь завалодала (відаць, толькі сімвалічна) статусам суверэннай дзяржавы. Калі для яе ўлад завяршэнне русіфікацыі беларусаў – гэта гістарычнай важнасці перамога, вялікае, жаданае шчасце, дык для нацыянальнай арыентацыі людзей (шкада, што сёння іх да крайнасці мала!) – гэта не толькі трагедыя, а сапраўдная катастрофа, вінаўнікаў якой ніякім іншым словам нельга назваць, як толькі злачынцамі.

Спрадвеку вядзецца, у тым ліку і ў нашым народзе, што за ўчыненае злачынства вінаўнік павінен несці адказнасць. Гэта толькі калі ў краіне адсутнічае дэмакратыя, пануе кулачнае права, злачынцы, асабліва надзеленыя паўнатой улады, могуць смела сабе гуляць на волі. Па вядомых прычынах у нас так сталася, захоўваецца і па сёння, што ў дачыненні да тых, хто займаўся і займаецца русіфікацыяй беларускага народа, не ўжываюцца нават меры адміністрацыйнага пакарання.

Гэтае мо самае цяжкае з усіх катэгорый злачынства прыйшло да нас адразу, як толькі ў выніку гвалтоўных падзелаў Рэчы Паспалітай (1772, 1793 і 1795 гг.) амаль увесь абшар беларускай зямлі прыдбала сабе Расійская імперыя. Каго толькі не слала яна ў наш край дзеля правядзення тут русіфікатарскага эксперыменту! Ажыццяўлялася ж гэта тыпова каланізатарскімі метадамі, прымусова, шляхам шантажу і подкупу. І як ні дзіўна, іх вельмі ахвотна падтрымлівалі чыноўнікі і Найсвяцейшы Сінод, што асабліва заўважна ў яго барацьбе і ліквідацыі Уніяцкай царквы, якая, нягледзячы на сістэмную паланізацыю з боку каталіцкага касцёла і русіфікацыю з боку праваслаўнай царквы, аж да самага канца свайго існавання (1839 г.) працягвала заставацца беларускай з'явай, рабіла, хаця і з неверагоднай цяжкасцю, крок за крокам, каб стаць у поўным сэнсе слова нацыянальнай царквою.

Адчувальна прыклала руку да русіфікацыі беларусаў створаная на іх зямлі руская сістэма адукацыі. Ніхто так не паспрыяў надаць ёй моцны шавіністычны напал, як сам віленскі генерал-губернатар з надзвычайнымі паўнамоцтвамі Міхаіл Мураўёў. Ва ўсім, што датычыла русіфікацыі маладых пакаленняў беларусаў, яго падтрымліваў куратар Віленскай навучальнай акругі Іван Карнілаў. Гэтыя два вялікадзяржаўныя дзеячы сталі проста ўзорам для ўсіх, хто пасля іх узначальваў адміністрацыйнае кіраўніцтва нашым зацюканым краем, адказваў за стан народнай адукацыі, ажыццяўляў царкоўна-рэлігійную дзейнасць.

З беларускім народам адбылося нешта зусім неверагоднае: за ўвесь перыяд знаходжання ў складзе «братняй» Расійскай імперыі не была за дзяржаўны кошт заснавана аніводная (!) пачатковая школа на беларускай мове, не выдадзена на ёй аніводная кніжачка, не выпушчана аніводная газета і нават паштоўка. Ці ж гэта не самае буйное злачынства ў форме русіфікацыі?! А доўжылася яно з 1772-га па 1917 год, калі на змену царскай імперыі на крайне непрацяглы тэрмін прыйшоў да ўлады Часовы ўрад. Сёння тых зацятых крывавых русіфікатараў у багатых чыноўніцкіх гарнітурах і шыкоўных папоўскіх рызах не прыцягнеш да судовай адказнасці. Але цалкам заслужаны суровы вырак ім трэба зрабіць, бо можам дачакацца такога, што сённяшнія адарваныя ад нацыянальнай глебы палітыкі, афіцыйныя ідэолагі і інтэлігенты будуць усяляк усхваляць русіфікатарскія акцыі тых чыноўнікаў і святароў, гарой стануць на абароне сваіх аднадумцаў па метадах «развязвання» беларускага нацыянальнага пытання. Быў жа "зорны" час, калі па просьбе свецкіх і духоўных вярхоў Вільні ў гэтым горадзе паставілі помнік Мураўёву-вешальніку!

Дарэчы будзе нагадаць, што за савецкім часам не асмельваліся, а вось у 1999 годзе ў пятым томе «Энцыклапедыі гісторыі Беларусі» змясцілі артыкул пра Мураўёва ўжо разам з яго партрэтам! Апошнімі гадамі на старонках афіцыйнага друку ніколькі не шкадуюць месца, эпітэтаў дзеля ўсхвалення гэтага сапраўднага рыцара русіфікацыі, далакопа беларускага народа. Падобная прыкрая практыка больш як паўтара дзесятка гадоў таму ўзведзена ў нас у ранг дзяржаўнай палітыкі. Паводле маштабнасці і адмоўных наступстваў яна шматкроць перасягае тое, што чынілася царызмам дзеля гэтай мэты.

Што ж рабіць тым, хто ўсё яшчэ не здаецца, супраціўляецца, не жадае стаць ахвярай русіфікацыі? Лічу, нам перш за ўсё трэба віртуальна зладзіць суд над зацятымі русіфікатарамі царскага часу. Сёння скласці іх спіс нашым гісторыкам зусім не складана. Пажадана было б у гэтым накірунку папрацаваць ім супольна са сваімі ўкраінскімі і польскімі калегамі, бо цяжкія наступствы дзяржаўнай палітыкі гвалтоўнай русіфікацыі напоўніцу зведалі і іх народы. Вось добра было б, каб гэтыя тры славянскія народы па заслугах ацанілі ролю царскай Расіі як «апякункі» славянскай этнічнай супольнасці.

Не будзем лічыць перашкодай ладзіць такі паказальны суд з-за даўняй адсутнасці ў жывых тых, хто прыкладаў руку да русіфікацыі ў дарэвалюцыйны перыяд. Гісторыі вядомыя шматлікія выпадкі, калі абвінавачвалі і тых, хто шмат гадоў таму развітаўся з зямным светам. Нагадаю, што так зрабіла на пачатку 2010 года наша суседка Украіна, калі апеляцыйны суд Кіева прызнаў генеральнага сакратара ЦК ВКП(б) Сталіна, старшыню Саўнаркама СССР Молатава, сакратароў ЦК ВКП(б) Кагановіча і Постышава, генсека ЦК Кампартыі бальшавікоў Украіны Касіёра, другога сакратара таго ж ЦК і старшыню саўнаркама УССР Чубара вінаватымі ў арганізацыі генацыду украінцаў у 1932–1933 гадах, калі загінула каля чатырох мільёнаў чалавек.

Было б паўбяды, калі б русіфікацыя беларусаў скончылася з адыходам у нябыт Расійскай імперыі. Тады яшчэ ў нас, галоўным чынам дзякуючы вёсцы, было нямала нацыянальнага ў культурна-моўным жыцці. Але камуністы і іх паслядоўнікі ўжо нашага часу не жадалі гэтага і не лічацца ні з чым. Нібыта нейкае сатанінскае насланнё, русіфікацыя і сёння душыць горла, не дае па-чалавечы дыхнуць беларусу. Штогод з ёй звязана здзяйсненне стольких злачынных акцый, што проста дзіву даешся: як усё яшчэ гэта трывае, зносіць беларускі народ?! А мо ён ужо перастаў быць самім сабой з-за працяглых невымерна вялікай дозы культурна-моўнай асіміляцыі, якую не ў спадачку, а ў цэбры валакуць яму штодня не ўсходні сусед – сваёй выпечкі русіфікатары. Яны ніколькі не задумваюцца, што выступаюць у ролі злачынцаў. Ды яшчэ якіх!

Я асабіста не знаходжу больш цяжкага злачынства, як свядомае выгнанне беларускай мовы з яе бацькоўскай зямлі. Несумненна, кастрычніцкі 1917 года пераварот у Расіі і крывавая, выкліканая ім грамадзянская вайна, а затым і калектывізацыя сельскай гаспадаркі разам з адрывам ад зямлі і высяленнем у далёкія, нязведаныя куточкі СССР самай працавітай часткі беларускага сялянства, масавыя фізічныя расправы над палітычнай, культурна-адраджэнскай элітай беларускай нацыі ў 1937–1938 гадах, жорсткія пакаранні бязвінных людзей, што з-за вялікіх пралікаў маскоўскага Крамля ў яго палітыцы з фашысцкай Германіяй вымушаны былі, каб неяк выжыць, супрацоўнічаць з акупацыйнымі ўладамі, і шмат чаго іншага з практыкі кіраўніцтва Беларуссю бальшавікамі – гэта ўсё інакш не назавеш, як страшэнным злачынствам супраць чалавецтва. Але якімі б злымі, каварнымі ні былі ўсе гэтыя акцыі, пераважная колькасць беларусаў заставалася ў жывых і памаленьку аднаўлялася. Прычым на ўласнай культурна-моўнай аснове. З выгнаннем жа беларускай мовы з яе спрадвечных этнічных земляў спыняецца нацыянальнае жыццё яе носьбітаў. (Прыкладам таму – тое, што з году ў год дзеецца на "Славянскім базары".)

Як бы сучасныя палітыкі і пастаўленыя ім на службу ідэолагі ні стараліся ўтаіць ад людзей праўду, амаль усе яны ведаюць, што ва ўчыненні злачынстваў супраць адзіна законнай гаспадыні ў нашым доме – беларускай мовы нішто не можа параўнацца паводле сваіх негатыўных наступстваў з майскім рэферэндумам 1995 года, якім праз наданне рускай мове статусу другой дзяржаўнай мовы чынавенства за даволі нядоўгі тэрмін вытурыла беларускую мову з усіх сфер грамадскага жыцця, асудзіўшы гэтым самым яе на канчатковае выміранне. Лагічны вынік таго – непазбежная этнічная смерць і самога беларускага народа. Прыцягнутыя да распрацоўкі ўмоў таго згубнага для тытульнай нацыі рэферэндуму, яго непасрэдныя праваднікі – гэта вышэйшай маркі русіфікатары, якія павінны панесці суровае пакаранне, паколькі іх дзеянні былі скіраваны супраць карэнных нацыянальных інтарэсаў уласнага народа, супраць самага дарагога, самага каштоўнага, што ёсць у кожнага народа, – яго роднай мовы. Добра спрактыкаваным, набіўшым руку русіфікатарам удалося зрабіць так, што сучаснаму беларусу ўжо нават кілаграм ліверкі ў дзясяткі разоў мілей за роднае слова! Сказанае датычыць і абсалютнай большыні палітычнай і інтэлектуальнай эліты, толькі яе негатыўнае стаўленне да беларускай мовы трэба вызначаць не кілаграмамі ліверкі, а, скажам, сервелату ці бужаніны...

Цвёрда перакананы, што і чужыя, і ўласнай гадоўлі русіфікатары ніколі не былі і не будуць проста апанентамі святой для нашай зямлі беларускасці, а былі, ёсць і будуць яе самымі небяспечнымі, зацятымі ворагамі. У нашай архістрашэннай сітуацыі, калі на кон пастаўлены лёс усяго народа, нельга спакойна глядзець на тых, хто бязлітасна разбурае яго прыродную культурна-моўную аснову, усяляк падганяючы яе (і так паспяхова!) пад рускую. Калі з усім гэтым спакойна мірыцца, мы вельмі хутка станем сведкамі глабальнага этнічнага вымірання свайго народа, а яшчэ хутчэй – праз нейкі час у службовым кабінеце, а мо і ва ўласнай кватэры кожнага другога-трэцяга зрусіфікаванага чыноўніка будзем бачыць не якога-небудзь нацыянальнага палітыка, культурнага дзеяча, а некага з кагорты Мураўёва-вешальніка.

У цывілізаваных грамадствах, як вядома, без пакарання не застаецца ніводнае небяспечнае для чалавека злачынства. Наіўна было б разлічваць увесці такую практыку ў нас у дачыненні да русіфікатараў, тым больш ведаючы, што ўсе яны знаходзяцца на высокіх службовых пасадах. А вось спіс такіх людзей трэба весці, выносячы кожнаму з іх хаця б сімвалічнае пакаранне. Гэта патрэбна і нам, і новым пакаленням, бо рух за нацыянальна-культурнае адраджэнне беларусаў не адамрэ, як думаецца многім, у тым ліку і адукаваным людзям. Ён будзе працягвацца нават і тады, калі ў краіне застанецца ўсяго адзін-два дзясяткі нацыянальна самасвядомых беларусаў. Нашы апазіцыйныя партыі займаюцца пошукам рашэння многіх надзённых праблем. Але як можна не звяртаць увагу і на выкладзеную мною? Народ павінен ведаць, хто ёсць хто!

Янка КУПАЛА

Роднае слова

Магутнае слова, ты, роднае слова!
Са мной ты на яве і ў сне;
Душу мне затрэсла пагудкаю новай,
Ты песень наўчыла мяне.

Бяссмертнае слова, ты, роднае слова!
Ты крыўды, няпраўды змагло;
Хоць гналі цябе, накладалі аковы,
Дый дарма: жывеш, як жыло!

Свабоднае слова, ты, роднае слова!
Зайграй ты смялей, весялей!
Хоць гадзіны сыкаюць, кружацца совы,
Жывеш ты на хвалу людзей.

Загнанае слова, ты, роднае слова!
Грымі ж над радзімай зямлёй:
Што родная мова, хоць бедная мова,
Мілей найбагатшай чужой!

1908

ТАК ДУМАЮ!

Папросім прэзідэнта?

Паважаная рэдакцыя маёй любімай газеты "Народная Воля"!

Я педагог з амаль 50-гадовым стажам. Апошнія 15 гадоў працавала дырэктарам Шчомысліцкай СШ Мінскага раёна.

Цяпер магу прызнацца, што мне каштавала многа сіл, энергіі, старання, каб у 90-я гады пераканаць бацькоў і нават некаторых настаўнікаў, што навучаць дзетак на роднай мове – вельмі важна і патрэбна для выхавання патрыётаў. Але справа пайшла, і паспяхова! У 1997 годзе на адкрыццё новага будынка школы завітаў прэзідэнт А.Лукашэнка. Мы, канечне, хваляваліся, але ўсё было цудоўна. Аляксандр Рыгоравіч на пытанні вучняў адказваў таксама па-беларуску. Жартаваў, расказваў пра свае школьныя часы. Падумалася: а кіраўнік дзяржавы няблага валодае роднай мовай! Няўжо толькі здавалася?

І вось цяпер, калі склалася такое крытычнае становішча з мовай, калі гіне, можна сказаць, знікае нацыя, я бачу адзінае выйсце: паколькі ўсё ў краіне залежыць ад вышэйшага кіраўніка, трэба прасіць і пераканаць прэзідэнта загаварыць самому па-беларуску! Спачатку хаця б на ўрачыстых святах, а пасля і на розных нарадах, сустрэчах з пасламі і гэтак далей. Тады, паверце, і чыноўніцкая армія загаворыць па-беларуску. А куды ім будзе дзецца?

Высылаю фатаграфію вучняў 1-га класа (1997 г.). З імі сустракаўся прэзідэнт. Уверсе злева – Вольга Антонаўна Магілеўская, якая выхавала гэтых дзетак і сваіх дачок разумнымі, духоўна багатымі, а самае галоўнае – сапраўднымі беларусамі. (Справа ад яе на здымку – я).

На вялікі жаль, у 2011–2012 навучальным годзе Шчомысліцкая СШ Мінскага раёна набрала першакласнікаў у класы ўжо з рускай мовай навучання. Гэта што – не русіфікацыя беларусаў?

Людзі, даражэнькія, чыноўнікі з разумнымі галовамі, пісьменнікі, педагогі ўсіх рангаў! Давайце прасіць прэзідэнта, каб разгледзеў сітуацыю, якая склалася з роднай мовай, і прыняў усе меры для яе ратавання.

З павагай –
Людміла Уладзіміраўна КРАШЭЎСКАЯ.
На здымку: першакласнікі 1997 года.

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧТО...

Белорусы едут в Литву за квартирами

Жители соседней Беларуси в Литву едут не только за одеждой и бытовой техникой, но и за недвижимостью. Представители компаний, занимающихся продажей недвижимости, заверили, что поток клиентов из Беларуси устойчив с 2010 года.

Руководитель департамента жилья компании Ober-House Ремигиюс Плятарас утверждает, что граждане Беларуси жилье в Литве активнее покупают с 2010 года.

«Их не так много, но есть. Впрочем, число покупающих белорусов не настолько большое, чтобы оно могло корректировать цены на недвижимость или создать ажиотаж на рынке», – сказал он.

По оценкам, продажи жилья белорусам могут составлять до 5% всех продаж.

Самым притягательным для жителей восточных стран является жилье в Друскининкае, на взморье и Старом городе Вильнюса.

«Однако белорусы покупают как жилье эконом-класса на окраинах Вильнюса, так и роскошное в Валакампяй», – сказал Плятарас. «Иногда жилье покупают для отпрысков, которые едут в Вильнюс учиться. Другие инвестируют деньги в литовскую недвижимость, чтобы отдыхать на море или в Друскининкае», – добавил собеседник.

По его словам, покупатели из Беларуси умеют считать деньги и никогда не переплачивают. По словам Плятараса, если до кризиса недвижимостью на рынке Литвы интересовались покупатели из Великобритании, Германии или Испании, то теперь более активны покупатели из Беларуси и России.

То, что постоянно приходится общаться с гражданами Беларуси, подтвердила и руководитель продаж компании InReal Сигита Йокшене. «Они всегда были. Есть и украинцы, и граждане ЕС, и россияне. Они были и в кризисные времена, есть и сейчас», – сказала она.

По словам Йокшене, не все белорусы ищут в Литве роскошное жилье: цель некоторых из них – получить визу.

«Они могут приобрести недвижимость в любом уголке Литвы, чтобы только получить регистрацию, которая им нужна», – сказала представитель компании, которая добавила, что иностранные граждане могут покупать в Литве недвижимость, но не могут купить землю. Именно поэтому, как правило, здесь они покупают не дома, а квартиры.

Как сказала Йокшене, некоторые белорусы за приобретаемое жилье в Литве рассчитываются и наличными. Впрочем, часты и безналичные расчеты.

Угне КАРАЛЮНАЙТЕ.
ru.Delfi.lt

МНЕНИЕ

Воспитание жестокости

Недавно узнала о новых правилах охоты, согласно которым можно будет охотиться подросткам: с ружьем после 16 лет, без ружья – с 14 лет.

Вместо того чтобы защищать животных, наши законодатели способствуют их убийству, вовлекая в это дело подростков.

Прежде чем принимать подобные решения, надо провести какое-то общественное обсуждение. Но его, насколько я знаю, не было (как и по поводу многих других важных для общества вопросов). Почему власть не интересует, что скажут психологи? Как на несформировавшуюся психику повлияет право на убийство?

Розалия РУБИНЧИК, пенсионерка.
Минск.

ОТ РЕДАКЦИИ

Новые правила охоты еще не утверждены, но предложения, о которых пишет наша читательница, действительно рассматриваются.

І ТАК БЫВАЕ...

Беларускі пенсіянер пайшоў у лісічкі, а знайшоўся праз чатыры дні ва Украіне

Жыхар вёскі Маркавічы Гомельскай вобласці пенсіянер 1937 года нараджэння адправіўся ў лес у лісічкі і заблудзіўся.

Адшукалі яго толькі праз чатыры дні. Дзякуючы ўзаемадзеянню з украінскай міліцыяй зніклага ўдалося знайсці на тэрыторыі лясніцтва ля вёскі Рэпкі Чарнігаўскай вобласці.

З абязводжваннем і ў шокавым стане пенсіянера даставілі ў мясцовую бальніцу, а пасля перадалі гомельскім медыкам. Цяпер яго здароўю нічога не пагражае.

КОШЕЛЕК

Разговоры по мобильнику подорожают, SMS-ки – нет

Сотовый оператор МТС поднимает с 1 августа тарифы для своих абонентов.

"Изменения коснутся абонентской платы, а также внутрисетевых и межсетевых исходящих вызовов. Стоимость SMS-сообщений, международных звонков, международного роуминга и услуг мобильного интернета останется на прежнем уровне", – сообщает пресс-служба компании.

"Повышение тарифов обусловлено экономическими факторами и направлено на компенсацию издержек компании по поддержанию и развитию сети, внедрению новых технологических решений, реализации требований законодательства, предъявляемых к операторам сотовой связи, – отметил генеральный директор "Мобильных ТелеСистем" Владимир Карпович. – По нашим расчетам, ежемесячные расходы абонента в белорусских рублях увеличатся в среднем на 10–12%".

СІТУАЦЫЯ

Андрэя Мезіна звольнілі за прагул

Хакейны клуб «Дынама-Мінск» афіцыйна патлумачыў датэрміновае скасаванне кантракта з праслаўленым галкіперам.

«У сувязі з невыкананнем кантрактных абавязкаў перад ХК «Дынама-Мінск» у зборнай Беларусі, што вылілася ў самавольны ад'езд з яе размяшчэння падчас чэмпіянату свету-2012, кіруючыся артыкуламі 29 і 32 Прававога рэгламента КХЛ, пунктам 5 артыкула 42 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, клуб прыняў рашэнне аб датэрміновым скасаванні кантракта з Андрэем Мезіным па падставах, якія адносяцца да дысцыплінарных спагнанняў»: прагул, у тым ліку адсутнасць на працы больш за тры гадзіны на працягу працоўнага дня, без уважлівых прычын, клуб прыняў рашэнне аб датэрміновым скасаванні кантракта з Андрэем Мезіным на падставах, якія адносяцца да дысцыплінарных спагнанняў.

Інфармацыя пра гэта размешчана на афіцыйным сайце клуба.

Аб тым, што Андрэй Мезін і канадскі форвард Даніэль Корса пакідаюць хакейнае мінскае «Дынама», на сустрэчы з журналістамі яшчэ 1 чэрвеня паведаміў спартыўны дырэктар клуба Ігар Матушкін. Паводле слоў Матушкіна, «клуб не задавальняў узровень гульні Корса ў мінулым сезоне». З Мезіным было вырашана скасаваць пагадненне пасля чэмпіянату свету.

«Клуб не бачыць Андрэя ў складзе каманды. Не задавальняе яго цяперашні ўзровень гульні», – сказаў тады Матушкін. На чэмпіянаце свету па хакеі 2012 года Андрэй Мезін самавольна пакінуў размяшчэнне зборнай Беларусі пад кіраўніцтвам Кары Хейкілі і з'ехаў.

За «Дынама» Мезін гуляў ад 2009 года.

ЭШАЛОНЫ ЎЛАДЫ

Былы чыноўнік просіць аб літасці

Экс-начальнік сакратарыята Савета Рэспублікі Глеб Бядрыцкі звярнуўся да А.Лукашэнкі з хадайніцтвам аб вызваленні ад крымінальнай адказнасці.

Такая магчымасць прадугледжана заканадаўствам, у прыватнасці артыкуламі 88 і 88-1 Крымінальнага кодэкса. Першы прадугледжвае вызваленне ад крымінальнай адказнасці ў сувязі з дзейным раскаяннем, другі – у сувязі з добраахвотным кампенсаваннем прычыненага ўрону.

Зараз матэрыялы крымінальнай справы ў дачыненні да буйнога чыноўніка знаходзяцца ў Генеральнай пракуратуры і рыхтуюцца для перадачы ў суд.

Гэта можа адбыцца найбліжэйшым часам. У Генпракуратуру са Следчага камітэта матэрыялы паступілі яшчэ 2 мая.

Бядрыцкі, затрыманы праваахоўнымі органамі ў канцы кастрычніка мінулага года, абвінавачваецца ў крадзяжы шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі і ў злоўжыванні службовым становішчам.

СЛЫШАЛИ?

ОАО «Амкодор» преобразовано в холдинг

В состав холдинга вошло 14 юридических лиц: ОАО "Амкодор", ОАО "Амкодор-Белвар", ОАО "Амкодор-Дзержинск", ОАО "Амкодор-Унимод", ЗАО "Амкодор-Лит", ЗАО "Амкодор-Пинск", ЗАО "Амкодор-Спецсервис", ЗАО "Амкодор-Уникаб", ЗАО "Амкодор-Шклов", ООО "Амкодор-Можа", УП "Амкодор-Торг", частное предприятие "Амкодор-Логойск", ООО "Амкодор-Брянск" (Российская Федерация), ТОО "Амкодор-Астана" (Республика Казахстан).

З-ЗА КРАТАЎ

Зміцер Дашкевіч адмовіўся ад адваката ў будучым судзе

У мінулую пятніцу, якраз на дзень народзінаў, Зміцера Дашкевіча ў Глыбоцкай калоніі наведаў адвакат.

Як высветлілася, літаральна за дзень да гэтага Дашкевіча выпусцілі з ШІЗА, таму свой дзень нараджэння ён сустрэў у атрадзе. Як расказала нявеста палітвязня Наста Палажанка, Зміцера проста завалілі віншавальнымі лістамі і паштоўкамі. Але падарунак самой Насці – саматробны альбом "Адзін дзень без цябе", дзе Наста паказала свой дзень без каханага ў здымках і малюнках, – пакуль не дайшоў.

У Дашкевіча ўжо быў першы допыт па заведзенай крымінальнай справе. Як "злоснаму парушальніку" Дашкевічу могуць накінуць яшчэ год зняволення. Але Зміцер адмовіўся даваць любыя паказанні на допыце. На пытанне "чаму?" Наста цытуе словы Зміцера: "Я ў гэтым цырку буду толькі гледачом". Таксама Дашкевіч адмовіўся ад паслуг адваката ў гэтым працэсе.

ТЫМ ЧАСАМ

Дэпутат Еўрапейскага парламента Марак Мігальскі звярнуўся з адкрытым лістом да генеральнага пракурора Беларусі Аляксандра Канюка. У ім ён выказаў занепакоенасць лёсам зняволенага папраўчай калоніі № 13 у Глыбокім (Віцебская вобласць) Дзмітрыя Дашкевіча, лідара міжнароднай арганізацыі "Малады фронт" (Чэхія).

Тэкст ліста размешчаны на сайце еўрадэпутата.

"Як стала мне вядома, улады калоніі аказваюць пастаянны націск на гэтага зняволенага, – піша Мігальскі. – Большую частку свайго зняволення Дзмітрый Дашкевіч правёў у штрафным ізалятары, а цяпер Глыбокскі раённы аддзел Следчага камітэта распачаў супраць яго крымінальную справу паводле матэрыялаў праверкі, якія паступілі з калоніі. Дашкевіч абвінавачваецца ў "злосным непадпарадкаванні загадам адміністрацыі калоніі" (артыкул 411 КК), яму пагражае яшчэ адзін год пазбаўлення волі".

Мігальскі ўспрымае захады адміністрацыі калоніі ў Глыбокім у дачыненні да Дашкевіча "як націск, катаванні і жорсткае абыходжанне" і заклікае спыніць пераслед гэтага вязня сумлення.

"Я перакананы ў тым, што бесперапынны пераслед Дзмітрыя Дашкевіча ў сувязі з парушэннямі рэжыму скіраваны на псіхалагічны і фізічны націск супраць яго", – канстатуе Мігальскі.

Ён нагадвае, што беларускія ўлады звязаны абавязацельствамі ахоўваць фізічную і псіхічную недатыкальнасць зняволеных і, згодна з міжнародным правам у галіне правоў чалавека, у тым ліку ратыфікаванай Беларуссю Канвенцыяй супраць катаванняў, любыя формы катаванняў і жорсткага абыходжання ў турмах недапушчальныя.

ЯНЫ–ПРА НАС

Альбо рэформы, альбо крах

Сусветны банк папярэджвае: Беларусь чакаюць альбо ліберальныя рэформы, альбо эканамічны крах. Пра гэта піша польскае выданне "Dziennik Gazeta Prawna".

У Беларусі пабываў рэгіянальны дырэктар Сусветнага банка Кіміаo Фан. Працоўная група гэтай фінансавай установы падрыхтавала даклад аб стане беларускай эканомікі. У ім адзначаюцца пазітыўныя бакі гэтак званай "беларускай мадэлі": нізкае беспрацоўе, рост даходаў насельніцтва, рост ВУП. Аднак гэты рост заснаваны не на павелічэнні прадукцыйнасці працы, а на танных расійскіх энерганосьбітах і адміністрацыйным павышэнні заробкаў.

Беларускую эканоміку часамі параўноўваюць са шведскай, дзе дзяржава збірае высокія падаткі з прадпрыемстваў і скіроўвае іх на сацыяльныя патрэбы. Аднак шведская гаспадарка не грунтуецца на састарэлых велізарных прадпрыемствах з завышанай колькасцю працоўных.

За апошнія тры гады штучна стымуляваны эканамічны рост прывёў да двух крызісаў – кажуць эксперты Сусветнага банка. Беларускае кіраўніцтва дзякуючы дыктатарскім метадам змагло стабілізаваць гандлёвы баланс, аднак у перспектыве такі курс утрымаць не ўдасца. Беларусі трэба развіваць прыватны сектар, ствараць новыя месцы працы. Гэта прывяло б да росту заробкаў, а самае галоўнае – зменшыла б залежнасць ад энергаёмістых сектараў прамысловасці.

Не выключана, што даклад Сусветнага банка паслужыць адпраўным пунктам для перамоў па новым крэдыце ад Міжнароднага валютнага фонду – піша "Dziennik Gazeta Prawna". Папярэдні крэдыт у 3,5 мільярда долараў, які выдаваўся пад правядзенне рэформ, Беларусь проста праела – канстатуе польская газета.

Новый посол Литвы в Беларуси: надо отыскать способ разговаривать не языком санкций

Посол Литвы в Беларуси **Линас Линкявичюс** заявил, что Вильнюс и Минск должны отыскать способ разговаривать не языком санкций. Об этом сообщает информагентство BNS.

По словам Линкявичюса, Беларусь – важный сосед и торговый партнер Литвы. Поэтому, считает посол, хотя натянутости отношений не избежать, между Вильнюсом и Минском необходим постоянный диалог, сотрудничество должно развиваться.

"Давление на официальный Минск должно происходить не за счет рядовых граждан Беларуси. Должны отыскать способ разговаривать не языком санкций. Не знаю, достигнем ли результата, ведя диалог таким образом", – сказал Линкявичюс.

В Европу – без визы!

Активисты кампании «В Беларусь и Европу – без визы!» разослали посылки в 27 белорусских и иностранных официальных структур с требованием облегчить визовый режим между Беларусью и Европейским Союзом, сообщила БелаПАН координатор кампании Марианна Суткене. По ее словам, посылки были отправлены, в том числе в Министерство иностранных дел Беларуси, Министерство спорта и туризма, Европейский парламент, белорусское представительство в ООН в Женеве, дипломатические представительства стран ЕС в Минске, консульства и посольства Беларуси в странах Евросоюза, министерства Беларуси и Литвы, а также парламенты обеих стран. Посылки включают в себя открытки с пожеланиями и небольшими историями о проблемах визового режима, а также майки с логотипом кампании «В Беларусь и Европу – без визы!».

«Авторами открыток стали обычные люди, которые приняли участие в «антивизовой» акции, состоявшейся в конце весны в Вильнюсе. Каждый ее участник мог подписать открытку, посредством которой высказать свое отношение к визам и границам. С помощью этих посылок мы рассчитываем начать диалог с чиновниками», – сказала Суткене.

Кампанию «В Беларусь и Европу – без визы!» проводит негосударственная белорусско-литовская организация Belarus Watch. Цель кампании – упрощение и последующая отмена визового режима между Беларусью и странами Шенгенской зоны.

КОРОТКО

Асад, уходи!

Лига арабских государств (ЛАГ) призывает президента Сирии Башара Асада уйти в отставку, чтобы прекратить военные действия в стране. Об этом заявил эмир Катара Шейх ХАМАД ХАЛИФА ТАНИ после встречи представителей ЛАГ.

Тем временем в крупнейших городах Сирии, в том числе в столице, продолжаются боевые действия.

В Индии выбрали нового президента

Им стал 76-летний ПРАНАБ МУКЕРДЖИ – ветеран индийской политики. Он набрал свыше 700 000 голосов – вдвое больше, чем свой соперник, – экс-спикер парламента Пурно Агиток Сангма.

Мукерджи – кандидат от правящего Индийского национального конгресса, который сейчас возглавляет жена сына Индиры Ганди и внука Джавахарлала Неру – Соня Ганди.

В среду он принесет присягу и станет тринадцатым президентом Индии, сменив на этом посту Пратибху Патил – первую женщину-президента республики.

Победа над СПИДом не за горами

Так считают участники 19-й международной конференции по СПИДу, которая открылась в воскресенье в Вашингтоне. В течение недели 25 тысяч участников из 190 стран мира будут осуждать новые подходы к борьбе с болезнью.

Пока в зале идут заседания, на газоне парка в центре Вашингтона активисты по борьбе со СПИДом развернули огромное лоскутное одеяло, которое начали делать четверть века назад. Каждый его лоскуток символизирует человека, который умер от СПИДа. Одеяло могло бы покрыть всю территорию парка, и его выставляют по частям в разных местах города.

Заказ на ваше убийство уже оплачен

Шквал звонков обрушился в понедельник утром на номер экстренного вызова австралийских спасательных служб. Звонки на номер 000 продолжают поступать, все их авторы рассказывают, что получили SMS с угрозой физической расправы.

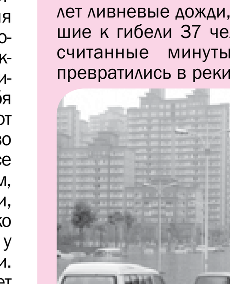
Неизвестный автор этого послания уведомляет адресатов, что имеет заказ на их убийство, который уже оплачен. Чтобы спасти свою жизнь, люди должны в течение ближайших 48 часов связаться с киллером по электронной почте по адресу killerking247yahoo.com и заплатить выкуп в размере 5 тыс. долларов.

По данным правоохранительных органов, такие "уведомления" получили несколько сотен жителей Сиднея, Брисбена, Аделаиды и других австралийских городов.

"Мы уверены, что речь идет о жульничестве, и советуем людям, получившим SMS, не беспокоиться, – заявил официальный представитель полиции штата Новый Южный Уэльс, в котором расположен Сидней.

Смертельный ливень в Пекине

На Пекин обрушились сильнейшие за последние 60 лет ливневые дожди, приведшие к гибели 37 человек. В считанные минуты улицы превратились в реки.

Еще четыре человека погибли в провинции Шаньси и шесть в провинции Сычуань.

СИТУАЦИЯ

Покушение на главного муфтия Татарстана Илдуса Файзова и убийство его бывшего заместителя, деятеля Духовного управления мусульман республики Валиуллы Якупова заставило СМИ обратить внимание на религиозную ситуацию в этой республике. Для Беларуси эта тема также актуальна, поскольку белорусские мусульмане тесно связаны именно с татарским муфтиятом, учатся в казанских медресе, поддерживают отношения с местными мечетями.

"Лесные" мусульмане диктуют религиозную моду

Если еще пару лет назад образ смуглого мужчины с окладистой бородой и характерным кавказским акцентом внушал страх большинству прихожан казанских мечетей, то сегодня мусульмане из Чечни и Дагестана становятся духовными учителями для многих татарских единоверцев. В первую очередь для молодежи, которая стремится во всем подражать своим новоявленным авторитетам.

Растущее влияние мусульман с Кавказа связывают с провозглашенной в 2011 году Доку Умаровым фетвой (постановлением) о том, что кавказские моджахеды должны переселяться в Поволжье, чтобы поднять здешних мусульман на джихад. Итогом вооруженного сопротивления, по мысли боевика, станет создание так называемого вилаета (провинции) Идель-Урал в составе так называемого большого Кавказского имарата. При этом территория татарской провинции должна совпадать с границами Золотой Орды, что, конечно же, льстит многим местным националистам, которые давно мечтают о скорейшей независимости Татарстана от России. Ситуация, сложившаяся в республике за последние полтора года, показывает, что фантазии чеченского полевого командира не столь абсурдны, как это могло показаться еще пару лет назад.

По мнению экспертов, сегодня в 10 из более чем 50 мечетей Казани, в том числе расположенных в центре города, сильны позиции выходцев с Кавказа, среди которых немало людей с так называемым лесным прошлым. Вчерашние моджахеды переселяются в Татарстан и соседние поволжские регионы для распространения в среде здешних мусульман идей религиозно-идеологических течений, существующих сегодня на Кавказе.

Причем речь идет не о традиционном для Кавказа исламе шафиитского мазхаба или суфийских тарикатов, а как раз о кавказском салафизме с его сильной милитаристской составляющей. Не случайно среди татарской молодежи активно распространяются проповеди Абу Умара Саситлинского, который считается одним из наиболее популярных салафитских проповедников Дагестана.

До прихода к власти в Духовном управлении мусульман Татарстана (ДУМ) нового муфтия Ильдуса Файзова «лесные» братья-мусульмане без проблем находили пристанище и в стенах официальных медресе – исламских духовных училищ. В Альметьевске, например, по свидетельству ректора медресе «Рисаля» Рафика Исламгалиева, среди преподавателей были люди, воевавшие на стороне боевиков во время второй чеченской кампании, а духовенство соборной мечети поддерживало контакт с небезызвестным Саидом Бурятским, входившим в отряд Доку Умарова и ликвидированным в марте 2010 года. Файзов начал политику девахдабизации кадров мусульманского духовенства, но позиции религиозных радикалов остаются сильны. Татарстанский муфтият проигрывает идеологическую борьбу за умы и сердца татарской молодежи, в среде которой с недавнего времени появилась «мода на кавказцев».

В социальных сетях татарские националисты призывают молодых людей подражать сверстникам из Чечни и Дагестана в стиле одежды и вызывающих манерах поведения, дабы произвести устрашающий эффект на окружающих, в первую очередь на русских сограждан. Парни в футболках с кричащими подписями: «Я татар» или «100%-ный татарин» – фотографируются, подобно северокавказским боевикам, с поднятыми вверх указательными пальцами (символ единобожия). Некоторые даже неумело пытаются сплясать на казанских улицах лезгинку. При этом центром «кавказизации» татарских мусульман стала отнюдь не Казань, а города татарского Закамья, где традиционно сильны позиции религиозных экстремистов. Вчерашние моджахеды пытаются попасть на работу в частные охранные структуры, чтобы всегда иметь доступ к оружию.

Власти Татарстана стараются не придавать проблеме радикализации и идущей параллельно с ней «кавказизации» мусульманской общины большого значения. На прошедшем недавно совещании региональных глав Приволжского федерального округа с участием полпреда президента России Михаила Бабича отмечался низкий уровень религиозного экстремизма в Татарстане. Однако сейчас в Казани развешаны объявления о готовящихся в конце июля антитеррористических учениях. Очевидно, по маневрам, их задачам и легенде можно будет судить, как воспринимают проблему ваххабизации республики силовики – как теоретическую или все же практическую опасность.

Глеб ПОСТНОВ.
«Независимая газета».

ИХ НРАВЫ

Чем опасны диктаторы и почему они делают странные вещи?

Ответ на этот вопрос попытался дать Саша Барон Коэн. Он снял комедию "Диктатор", которая повествует о выходках вымышленного правителя из Северной Африки. Герой Коэна живет в роскоши в маленькой африканской стране под названием Вадия. Фигура главного героя явно списана с правителей наподобие Муаммара Каддафи и ему подобных. Фильм побуждает задуматься о том, почему диктаторы совершают странные вещи. О них, о поведении реальных диктаторов рассказывается на сайте Би-Би-Си.

"Диктаторы могут самообольщаться и думать: *"Все, что бы я ни делал, к лучшему"*, – говорит Фрэд Кулидж, профессор психологии в Колорадском университете, составивший психологические портреты Ким Чен Ира, Саддама Хусейна и Адольфа Гитлера. По его мнению, у многих лидеров подобного типа может встречаться расстройство личности в нескольких проявлениях – как, например, нарциссизм, паранойя и садизм.

Изучение некоторых наиболее печально известных диктаторов проливает свет на мотивы их странного поведения.

Император Калигула (12–41 гг. н.э.)

Римский император Калигула был одним из ранних примеров самодержцев, известных своим вспыльчивым и непредсказуемым характером.

"Он приказал собрать все лодки и выстроить их в линию через Неаполитанский залив, чтобы он мог перейти по ним из одного города в другой", – рассказывает доктор Бенет Солуэй, старший лектор по истории в Университетском колледже Лондона. Император также любил скакунов и, как говорят, не скупился на подарки своей любимой лошади, преподнеся ей дом, многочисленных рабов и вино в золотых кубках.

Сумасбродные поступки Калигулы – например, когда он приказал войскам собирать морские раковины во время похода против Британии, – заставили многих усомниться в его вменяемости.

Как бы то ни было, профессор Питер Вайсман, специалист по классической античности из Университета Эксетера, считает, что Калигула "точно знал, что делал". *"Он просто в полной мере пользовался абсолютной властью и потакал своим прихотям"*, – говорит профессор.

Так же считает доктор Солуэй, по мнению которого поведение Калигулы объясняется его молодостью: ему было 24 года, когда он пришел к власти. *"Легко наблюдать, как у человека, получившего абсолютную власть без какой-либо подготовки, может вскружиться голова... Это как если вы без предварительного обучения назначите подростка премьер-министром"*, – рассуждает Солуэй.

Но не стоит верить всему, что говорят об эксцентричности правителей. История о том, как Калигула назначил свою любимую лошадь консулом (а это была одна из самых высокопоставленных должностей в Риме), считается мифом. *"Ни одна лошадь никогда не становилась консулом"*, – говорит доктор Солуэй, добавляя, что, согласно *историческим источникам, Калигула действительно предлагал коня на эту должность. "Но это выглядит шуткой, родившейся из обиды на сенаторов, с которыми у Калигулы были плохие отношения"*, – добавляет историк.

Суеверие: Франсуа Дювалье (1907–1971 гг.)

Многие диктаторы склонны к паранойе, которая нагнетается их окружением, говорит профессор Кулидж. *"Особенности их характера могут помочь им оставаться у власти. Например, при болезненной восприимчивости к угрозам и заговорам человек способен действительно устранить своих (реальных или воображаемых) врагов"*, – говорит он.

Паранойей отличался и бывший президент Гаити Франсуа Дювалье – все 14 лет, пока он был у власти. Будучи лекарем вуду, он был крайне суеверен и считал, что 22-го числа каждого месяца его охраняют духи этой религии. В последние годы своего правления Дювалье выходил из президентского дворца только по 22-м числам.

Он утверждал, что наслал проклятие вуду на американского президента Джона Кеннеди, приписывая убийство Кеннеди 22 ноября своей магической силе.

У Дювалье была личная охрана под названием "тонтон-макуты", что на гаитянском сленге означает «страшные призраки». Диктатор запретил бойскаутов и другие общественные организации, которые, как он считал, угрожали его власти.

Сообщалось также, что по его приказу в Гаити были убиты все черные собаки. Дювалье пережил по меньшей мере шесть покушений на свою жизнь и умер после продолжительной болезни в 1971 году.

Одержимый: Иди Амин (1920–2003 гг.)

Иди Амин, правивший Угандой в 1970-х, получал удовольствие от награждения себя титулами, среди которых "Завоеватель Британской империи" и самый известный – "Король Шотландии". Он наградил себя бесчисленными медалями и званиями.

Он также быстро продвигался по военной службе: произвел себя в фельдмаршалы и наградил высокими военными наградами Британии и Франции – Крестом Виктории и Военным крестом.

Амин был одержим стремлением казаться равным или выше британской королевы Елизаветы II. В этой связи он заявлял, что он, а не королева, должен возглавить Содружество наций, в которое входят десятки стран, бывших некогда частью Британской империи.

Ходили слухи, что Иди Амин хранил головы казненных политических оппонентов в своем холодильнике. Хотя доказательств этому не было, но однажды он заявил одному советнику перед обедом: *"Я хочу твое сердце. Я хочу съесть твоих детей"*.

У диктатора было пять жен, десятки детей, и он настаивал, чтобы его звали "Большой папочка".

Культ личности: Сапармурат Ниязов (1940–2006 гг.)

Пожизненный президент Туркменистана Сапармурат Ниязов создал культ личности, с которым едва ли сравнится "диктатор" Саши Коэна. "Отец всех туркмен" воздвиг себе позолоченную статую высотой 15 метров, которая вращалась так, чтобы постоянно находиться лицом к солнцу.

В то время как большинство людей в Туркменистане живет в нищете, у Ниязова в столице был построен ледовый дворец, по его приказу посреди пустыни выкопали искусственное озеро.

Ниязов называл в свою честь города, парки аттракционов, переименовал месяц январь и даже нарек своим именем метеорит.

Несмотря на свои экстравагантные прожекты, правитель был еще более известен своими эксцентричными законами. Бросив курить в 1997 году, он приказал всем министрам сделать то же самое. Президент запретил в стране балет, оперу, бороды и длинные волосы у мужчин.

Как и Саддам Хусейн, он написал книгу. "Рухнама" представляла собой сборник мыслей президента об истории туркмен и их самобытности. Книга была обязательна к прочтению в школах и университетах. Более того, прежде чем получить водительские права, граждане страны были обязаны сдавать экзамен на знание книги.

Как и Калигула, Ниязов любил лошадей. Он открыл развлекательный центр для лошадей стоимостью 20 млн долларов, оснастив его плавательным бассейном, кондиционерами и медицинскими оборудованием. Ниязов умер в 2006 году, а его золотая статуя была демонтирована в 2010 году.

Его преемник Гурбангулы Бердымухамедов в 2011 году учредил ежегодный конкурс красоты среди лошадей. Среди номинаций есть приз за лучший ковер с изображением коней, а также награда за "лучшее отпускное одеяние" для лошадей.

Любитель лобстеров: Ким Чен Ир (1942–2011 гг.)

Критики говорят, что Ким носил прическу с «подъемом», чтобы казаться выше.

Мало какой современный автократ вызывал столь неоднозначную реакцию, как покойный северокорейский диктатор Кин Чен Ир.

Представляя себя "дорогим отцом" Кореи, он использовал подконтрольные государству медиа для увековечивания мифа о своем могуществе и статусе.

Истории о его жизни облечены в разные жанры – от мифологии до бытовых зарисовок. Согласно официальной биографии Ким Чен Ира, когда он родился, на небе появилась радуга и взошла яркая звезда; когда он умер – лед на гигантском озере треснул пополам.

Государственные СМИ также сообщали, что, в первый раз играя в боулинг, он набрал 300 очков из 300 возможных, а взявшись за гольф, сразу поставил мировой рекорд.

"(Диктаторы) не прочь потратить миллионы долларов на рекламу культа своей личности... и мало кому сопереживают, видя только свои собственные нужды", – говорит профессор Кулидж.

Это, конечно, сказывается на выборе роскошного образа жизни: как и Ниязов, Ким Чен Ир наслаждался жизнью, тогда как сотни тысяч северокорейцев умирали в голоде.

По сообщению репортеров, Ким Чен Ир, путешествуя на поезде по России (он боялся летать), получал каждый день живых лобстеров, которых ему доставляли самолетами. Его любовь к кино привела к тому, что он приказал похитить южнокорейского режиссера и его жену-актрису. Им приказали снимать фильмы для Ким Чен Ира, что они и делали до тех пор, пока им не удалось бежать.

Подготовил к печати
Сергей ИВАНОВ.

На снимках: диктаторы Ниязов, Ким Чер Ир, Каддафи.

У НАС И У НИХ

Миллиардер Цукерберг взял кредит на жилье по ставке, как для многодетной белорусской семьи

Всемирно известный миллиардер, основатель Facebook Марк Цукерберг взял в банке ипотечный кредит. Все мировые СМИ пишут о том, что теперь миллиардеру в течение 30 лет придется отдавать кредит в размере 5,95 миллиона долларов, поскольку на эти деньги Цукерберг приобрел новый дом в Калифорнии. Какое отношение эта новость может иметь к нам? Да очень простое.

Ставка по кредиту для Цукерберга составила 1,05% годовых. В Беларуси кредит на жилье под такой процент годовых могут получить только многодетные семьи.

Гражданам, которые не относятся к льготным категориям, "Беларусбанк" выдает кредиты под 25% годовых для нуждающихся в улучшении жилищных условий и под 34% для ненуждающихся. Вот почему так легко решить жилищную проблему на Западе и так нелегко у нас.

Личное состояние 28-летнего Цукерберга сейчас оценивается в 15,7 миллиарда долларов. Он находится на 40-м месте в рейтинге самых богатых людей мира.

НУ И НУ!

Оплата простоя

Это же надо! 51-летний Жан-Луи из Ниццы оштрафован на 8,5 тыс. евро. Оштрафован не за неправильную парковку, не за справление нужды в общественном месте и не за оскорбление полицейского, а за... невыполнение супружеского долга. По словам жены, на протяжении 21 года он не уделял должного внимания супруге. Мужчина пытался оправдаться тем, что "усталость и проблемы со здоровьем" не позволили ему быть более внимательным в постели, однако судью апелляционного суда это объяснение не устроило. Он не только предоставил супругам развод, но и впаял Жан-Луи штраф, ссылаясь на статью 215 Гражданского кодекса – "супруги взаимно обязываются жить вместе".

Опасный прецедент. Что, если все сейчас побегут отсуживать друг у друга деньги за отсутствие ласки? По всей Франции найдется не одна тысяча неудовлетворенных жен и столь же недовольных и обделенных сексуальным вниманием мужей. Об этом говорит и исследование, проведенное Французским институтом общественного мнения. По данным социологов, из-за нерегулярной сексуальной жизни страдают 76% семей. Половина тех, кто признался в этом, сообщили, что у них просто "нет желания" заниматься любовью. Более трети француженок уклоняются от супружеских обязанностей, ссылаясь на головную боль, усталость или наличие детей в соседней комнате. Такие же отговорки использует и каждый шестой мужчина во Франции.

Да что там Франция! Необласканные есть по всей Европе. Есть они и в многомиллионной России. Если верить руководителю российского отделения Всемирной сексологической ассоциации, объединяющей врачей-сексологов, Евгению Кульгавчуку, примерно 70% россиян считают себя сексуально неполноценными, от чего постоянно испытывают чувство дискомфорта. И что будет, если все они решат судиться друг с другом, даже страшно подумать. Судьи, видимо, станут заниматься только интимной сферой. На все другое у них просто не останется времени. Пугает и то, что сумма исков может разниться. 8,5 тыс. евро – совсем не предел. В мае этого года жителя Объединенных Арабских Эмиратов приговорили выплатить жене 10,99 млн долларов за то, что не спал с ней в течение трех лет. Дешевле было поласкать.

РЭПЁН

Музей пераехаў у запаснікі

Пакуль Віцебск фестываліў "Славянскім базарам", зачыніўся адзіны не толькі ў горадзе, але і ў рэспубліцы Музей прыватных калекцый.

Усё адбылося 12 ліпеня, у першы дзень фестывалю. [illegible]

Алена НОВІКАВА.

АФІЦЫЙНА

[illegible]

СПАДЧЫНА

Беларускі калекцыянер гатоў прадаць слуцкія паясы з прыватнай калекцыі

[illegible] "...фрагментаў. А для нашага горада, які паясы праславілі на ўвесь свет, іх набыццё вельмі важна", – сказала Наталля Серык.

Для куплі дзвюх рэліквій музею неабходна сабраць прыкладна 180 тысяч долараў.

Па апошніх даных, у Беларусі знаходзяцца ўсяго 11 фрагментаў знакамітых паясоў, пяць з якіх арыгінальныя, астатнія выраблены па тыпу слуцкіх у той жа перыяд часу, але на тэрыторыі іншых дзяржаў. Унікальныя творы прыкладнога мастацтва другой паловы XVIII стагоддзя ў сваіх калекцыях маюць пяць беларускіх музеяў: Гродзенскі дзяржаўны гісторыка-археалагічны музей, Мінскі абласны краязнаўчы музей, Нацыянальны гістарычны музей, Літаратурны музей Максіма Багдановіча і Музей старажытнабеларускай культуры Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя Кандрата Крапівы НАН Беларусі. А вось колькі паясоў знаходзяцца ў прыватных калекцыях, невядома.

Дасье

У культуры Вялікага Княства Літоўскага пояс быў неад'емнай часткай мужчынскага касцюма. Першая мануфактура па вытворчасці паясоў ўсходняга ўзору, заснаваная князямі Радзівіламі, паўстала ў Нясвіжы ў 1740-х гадах. Затым яна перамясцілася ў Слуцк, дзе традыцыя вытворчасці залатых тканін існавала з XVI–XVII стагоддзяў. Першыя паясы ў Слуцку былі выкананы ў 1743 годзе. Менш чым за 100 гадоў свайго існавання Слуцкая мануфактура вырабіла каля пяці тысяч паясоў, кожны з якіх непаўторны. Страціўшы сваё значэнне як частка шляхецкага касцюма, паясы ў канцы XIX стагоддзя сталі мастацкай каштоўнасцю і жаданай здабычай музеяў і прыватных калекцыянераў.

РАКУРС

Почему попы такие большие

Еще Виссарион Белинский попрекал православное духовенство «толстыми брюхами». Епископ Гомельский и Жлобинский Стефан предложил свой взгляд на эту проблему.

«Завтраков у священника не бывает – литургия служится строго натощак. Перед службой, после 24 часов, ни есть, ни пить категорически нельзя, даже лекарства. Литургия длится два-три часа, сразу после нее начинаются храмовые требы – венчания, молебны, отпевания, панихиды, крестины. Как вы думаете, после шести-семичасового служебного дня, без еды и питья, на ногах, при колоссальной эмоционально-психологической нагрузке, какой будет аппетит? Если нет вечерней службы, священник сразу после обеда и до вечера отправляется на требы – причащение и соборование больных на дому или в больнице, освящение квартир, похороны с поездкой на кладбище. Многие посещают дома престарелых, колонии, безнадежных больных и так далее. Дел у священника всегда много. Ужинать приходится поздно ночью... И посты мы исполняем все. А постом гораздо больше, чем обычно, хлеба съешь. Вот тебе и еще калории лишние.

И еще. Скажите, вы видели много худых оперных певцов? Уверен, ни одного. Так вот, живот – это еще и от голосовых нагрузок, которые ничуть не меньше, чем у профессиональных певцов. Это связано с физиологическими изменениями в организме», – пояснил епископ Стефан в интервью газете «Вечерний Гомель».

ДОБРАГА АДПАЧЫНКУ!

Наталля МАКЕЙ: "Бывала, што ў наш пансіянат наведвальнікі прыязджалі са сваімі коньмі"

Супрацоўнікі аддзела турызму ААТ "Лодэ" распавялі "Народнай Волі" аб тым, чаму зараз модна праводзіць лета ў Беларусі, і на што можна разлічваць, набываючы пуцёўку ў санаторый.

Нікому не патрэбнае багацце

Нашым "вопытным палігонам" для размовы стаў пансіянат "Лодэ", што раскінуўся ў адным з самых маляўнічых куткоў Беларусі – на Лепельскім возеры. Цудоўная прырода, асобныя катэджы, уласны заапарк... На жывым прыкладзе журналістам паказвалі, што могуць прапанаваць сучаснаму турысту і на што кожны кліент можа спадзявацца, калі набывае пуцёўку.

Дзесяць гадоў таму на месцы цяперашняга пансіяната была выспа, не злучаная з вялікай зямлёй. Цікава, што гэтыя землі калісьці прыглядзеў сам уладальнік кампаніі "Лодэ" **Уладзімір Гарбачоў.** Тут і вырашылі пабудаваць уласны пансіянат для супрацоўнікаў кампаніі "Лодэ".

"Перш за ўсё зрабілі вялікі насып, які спалучыў выспу з сушай, – распавяла кіраўнік аддзела турызму ААТ "Лодэ" **Наталля Макей.** – *Першымі пабудовамі былі невялічкія домікі на два ложкі, дзе і адпачывалі госці".*

Трохі пазней вырашылі пераўтварыць пансіянат у камерцыйны праект. Дабудавалі хаткі, пашырылі інфраструктуру. У выніку атрымаўся міні-гарадок на 24 гасцявыя будынкі. З'явіліся кафэ з барам, камфортныя і сучасныя грамадскія прыбіральні і душ, спартыўныя пляцоўкі і нават свой міні-заапарк. Інакш нельга, сцвярджае Наталля Макей. Зараз турыстаў ужо не задаволіш адным чыстым паветрам. Трэба забяспечыць чалавеку не толькі фізічны адпачынак, але і паклапаціцца пра яго вольны час. Вось і прыдумваюць розныя цікавінкі, каб было добра і дзецям, і дарослым.

Дарэчы, зусім недалёкі ад пансіяната Лепель таксама падстройваецца пад агульны турыстычны настрой. Справа ў тым, што ў горадзе няма ніводнай вялікай гасцініцы. Можна зняць пакой ці кватэру, але большасць камандзіровачных і турыстаў спыняецца ў пансіянаце. Зусім нядаўна ў горадзе адкрыўся начны клуб "Ягуар", зразумела, што разлічаны ён і на тых, хто адпачывае недалёка ад горада.

"Дзесяць гадоў таму на гэтай выспе не было нічога і нікому яна была не патрэбна, – узгадала намеснік дырэктара па сувязях з грамадскасцю кампаніі "Лодэ" і ўраджэнка Лепеля **Віалета Сілакова.** – *А зараз нават прыемна паглядзець, як усё змянілася".*

Піва, чыпсы і нават коні – з сабою

На шчасце, сучасныя турыстычныя аб'екты Беларусі збольшага адмаўляюцца ад "слаўных" традыцый савецкага і перабудовачнага мінулага. Уладальнікі і супрацоўнікі санаторыяў і пансіянатаў рыхтуюць адпачынак для людзей з рознымі інтарэсамі і даходамі. Можа, менавіта з-за гэтага лета на родных берагах з кожным годам робіцца больш прывабным. Праўда, нельга забывацца і на кошт – беларускія дамы адпачынку, санаторыі і пансіянаты прываблiваюць тых жа рускіх турыстаў з-за сваёй таннасці. Ну а беларусы едуць з-за таго, што блізка і можна сэканоміць.

"Некаторыя расійскія турысты прыязджаюць да нас, як на дачу – бранiруюць домік на месяц-два, – распавяла Наталля Макей. – *Людзі з'язджаюць і адразу пакідаюць перадзамову на наступны год. Шмат грошай расіяне пакідаюць у нашым бары, а вось большасць беларусаў эканоміць і ўсё, нават піва і чыпсы, вязуць з дому".*

Колькі ж сыходзіць на пансіянатны адпачынак? Даражэй за ўсё абыходзяцца двухпакаёвыя міні-катэджы з уласнай прыбіральняй, душам, лядоўняй і іншымі прыемнымі прыкметамі цывілізацыі – 220 тысяч за суткі з чалавека. Такім чынам, тыдзень абыдзецца ў 1 мільён 540 тысяч рублёў на аднаго. У такім доміку можна жыць і ўзімку. Праўда, недзе з 15 снежня па 15 студзеня ўсё забраніравана пад карпаратывы, нават нягледзячы на падвышаныя кошты.

Ёсць і таннейшы варыянт – домікі эканом-класа і "шале". Іх прыкладны кошт – 150 тысяч рублёў з чалавека ці каля мільёна рублёў за тыдзень. Праўда, тут ужо добра не разгорнешся, а "пудрыць носік" і мыцца прыйдзецца ў агульнай прыбіральні. Варта падкрэсліць, што агульныя WC у пансіянаце зусім не нагадваюць драўляныя кабінкі з выразанымі ў дзвярах сэрцамі. Усё чыста, добра пахне, а ў куточку нават стаіць пральная машына.

Пры гэтым незалежна ад таго, які варыянт жылля больш пасуе турысту, яго гарантавана будуць карміць тры разы на дзень. Меню варыятыўнае: выбірай і замаўляй, што больш падабаецца.

Цікавы факт для ўладальнікаў хатніх жывёл: як і большасць сусветных курортаў, нашы пансіянаты пачалі браць на ўтрыманне адпачываючых разам з сабакамі і коцікамі. За выхаванца прыйдзецца даплаціць каля 10 тысяч у суткі. Выключэнне толькі для сабак патэнцыяльна небяспечных парод – у пансіянатах заўжды шмат маленькіх дзяцей.

"Бывала, што ў наш пансіянат наведвальнікі прыязджалі са сваімі коньмі, – падзялілася кіраўнік аддзела турызму. – *Ведаюць, што ў нас ёсць свая канюшня, а з жывёламі працуе спецыяліст. Вось і бяруць уласных пітомцаў, каб пакатацца па выспе".*

Лепшыя сябры – маламут і страус

Адна з галоўных "фішак" беларускага адпачынку – унікальная прырода. Вось і абыгрываюць турыстычныя фірмы гэты прыродны падарунак, як могуць. Нехта ладзіць сафары па заказніках і запаведніках, іншыя запрашаюць у аграсядзібы, а трэцяя прапануюць максімальна разнастайны адпачынак. У пансіянаце "Лодэ", напрыклад, вырашылі, што турыстаў можна прыцягнуць разнастайнымі паслугамі. Абсталявалі пляж, месцы для рыбалкі, пабудавалі лазню і альтанкі, дзе ўвечары можна пасмажыць шашлыкі і пасядзець ля вогнішча. Але гэта, як кажуць, пасіўны адпачынак. Для энергічных аматараў адпачынку ёсць спартыўнае поле, можна пагуляць у лазертаг і пейнтбол, пакатацца на конях ці катамаранах. Узімку з'явіцца новая забава – катанне на ездавых сабаках пароды маламут. Гэтыя велізарныя дабрадушныя звяры знешне падобныя да ваўкоў, але характар маюць выключна мірны. Пакуль у міні-пітомніку толькі тры сабакі, але з цягам часу іх можа стаць больш. Дарэчы, насуперак сусветным традыцыям, гэтых жывёл карміць можна. Толькі трэба набыць спецыяльнае харчаванне ў бары, каб сабачкі не растаўсцелі на турыстычных харчах.

Ёсць у пансіянаце і асобны заапарк. На агароджанай тэрыторыі жывуць алені, экзатычныя страусы, маленькі поні, цялё, козы, трусы і цэлы набор разнастайных птушак.

"Мы хацелі завезці на выспу вавёрак, бо гэтых сімпатычных зверанят любяць і дарослыя, і дзеці, – прызналася Наталля Макей. – *Але пасля парады эколагаў адмовіліся ад гэтага намеру. Справа ў тым, што вавёркі часта псуюць птушыныя гнёзды, а нам не хацелася б парушаць экалагічную цэласнасць нашай выспы".*

Менавіта дзеля захавання экалагічнай непаўторнасці выспы на Лепельскім возеры па ўсёй тэрыторыі пансіяната раскіданы маленькія масткі. Па іх трэба хадзіць увесну, калі пачынаецца вялікая міграцыя мурашоў. Так і атрымліваецца, што ў людзей і мурашоў свае паралельныя дарогі.

Яшчэ на выспе процьма слімакоў. Гарадскі жыхар здзівіцца іх памеру, а некаторыя, можа, і аблізнуцца – вінаградныя слімакі лічацца далікатэсам па ўсім свеце.

Баяцца такой жывёльнай разнастайнасці не трэба – два разы на год выспу апрацоўваюць спецыяльнымі рэчывамі, якія абараняюць ад кляшчоў.

Краіна цмокаў

Што тычыцца культурнага адпачынку, то на Лепельшчыне за гэтую справу ўзяліся ўсур'ёз. Мясцовыя жыхары вырашылі зрабіць сваім брэндам сапраўднага цмока! Згодна з паданнямі і сучаснымі чуткамі, у Лепельскім возеры жывуць такія невялікія "лахнэскія пачвары". Адзін у адзін, як у Шатландыі, толькі трохі меншыя. Прынамсі, так распавядаюць мясцовыя жыхары. Бачыць іх ніхто дакладна не бачыў, але сумневу ў існаванні лепельскіх цмокаў няма нават у турыстаў.

Госці пансіяната ўвогуле з задавальненнем адгукаюцца на беларускую культуру. Свята "Дзень Вадзеніка", напрыклад, цалкам праходзіла на беларускай мове, што не выклікала ніякага дыскамфорту ні ў расіян, якіх у санаторыі зараз большасць, ні ў беларусаў. Калі дарослыя яшчэ маглі нешта перапытваць і не разумець, то дзеці вокамгненна ўцягваліся ў гульню і не бачылі розніцы ў тым, на якой мове з імі размаўляюць Вадзянік, Баба Яга і іншыя цікавыя персанажы.

ДАРЭЧЫ

Мільён долараў за адпачынак

На арганізацыю новага прыватнага санаторыя "Лодэ" пад Мінскам гатовы выдаткаваць каля мільёна долараў.

Плануецца, што месца, дзе размесціцца санаторый, будзе знаходзіцца ў межах 30 кіламетраў ад сталіцы. Пляцоўку пакуль не падабралі, але інвестар шукае не голае поле. Для будучага санаторыя падыдзе тэрыторыя закінутага дзіцячага лагера, закінутага санаторыя. Ідэальнае месца для санаторыя павінна знаходзіцца недалёка ад Мінска і суседнічаць з вадаёмам.

Як і папярэдні праект "Лодэ", новы санаторый будзе разлічаны як на беларусаў, так і на замежнікаў. Грамадзянам нашай краіны прапануюць вячэрні стацыянар, каб наведвальнік мог сумясціць працу з адпачынкам і лячэннем.

Марыя МАЛЕВІЧ.

ВІНШУЕМ!

Дарагі Генадзь Уладзіміравіч!

Не адно дзесяцігоддзе Вы ратуеце ад Чарнобылю галоўнае багацце беларусаў і будучыню нацыі – яе дзяцей. Сваім клопатам Вы абараняеце фізічнае і маральнае здароўе нашых хлопчыкаў і дзяўчынак. Як светлы чарадзей-казачнік Вы адправілі ў 32 краіны каля 500 тысяч юных беларусаў, якія ўбачылі больш гуманны, цярпімы і справядлівы свет, дзе не шануецца мана, насілле і беззаконне. У гэтым свеце віруе прыстойнае жыццё, заснаванае на агульначалавечых нормах маралі. Калі дзяржава служыць чалавеку і абараняе яго ў цяжкую хвіліну. Калі людзі шукаюць вытокі сваіх праблем не ў іншых, а ў сабе. Калі чалавек імкнецца да сумленнага, высокароднага і годнага жыцця. Дзякуючы гэтым аздараўленчым паездкам нашы дзеці захавалі веру ў салідарнасць, шчырасць чалавечых адносін і надзею на шчаслівае жыццё ў сваёй краіне. Упэўнены, што засвоеныя ў маленстве ўрокі любові і спачування дапамогуць нашым дзецям пабудаваць сапраўды вольную, дэмакратычную і квітнеючую Беларусь.

Віншуем Вас з днём народзінаў і жадаем, каб дабро, якое Вы дорыце людзям, вярнулася да Вас чалавечай падтрымкай ва ўсіх справах і пачынаннях!

Моцнага Вам здароўя, шчасця і доўгіх гадоў жыцця!

Жыве Генадзь Уладзіміравіч Грушавы і жыве Беларусь!

ЗЕМЛЯКІ

Стогадовы рубеж пераадолелі 574 беларусы

У катэгорыі старэйшых за 110 гадоў на 1 ліпеня гэтага года было 11 чалавек – гэта 7 жыхароў Гродзенскай вобласці, 3 – Мінскай і 1 – Брэсцкай.

Сярод беларускіх доўгажыхароў традыцыйна лідзіруюць жанчыны – іх у 5,7 раза больш (100-гадовую планку перасягнулі 488 жанчын і 86 мужчын).

Па-ранейшаму сярод рэгіёнаў краіны флагманам па ліку доўгажыхароў з'яўляецца Гродзенская вобласць: тут на 1 ліпеня налічвалася 124 чалавекі ва ўзросце больш за 100 гадоў. На другой пазіцыі ў гэтым геранталагічным рэйтынгу – Брэсцкая вобласць (95), на трэцім – Мінская вобласць (86).

ВОПРОС–ОТВЕТ

Как вырастить грибы на даче?

– Известно, что вешенки, шампиньоны и шиитаке выращивают без проблем. А возможно ли вырастить «благородные» грибы на наших грядках?

– Одно дело грибы-паразиты – типа вешенки или шиитаке. Им несложно угодить, «заразив» мицелием пеньки или набить соломой, шелухой пакеты. Шампиньоны успешно выращивают больше сотни лет, потому что они хорошо растут на навозе. Сложнее предотвратить их заражение вредителями и болезнями.

Но микоризные грибы – совсем другое дело. Одни авторы категорически утверждают, что их выращивание на огороде невозможно, другие утверждают, что ничего сложного в этом нет.

Начнем с грибницы – мицелия. У деревьев есть корни, ствол, ветви и листья – это тело дерева. Например, яблони. А тело гриба – это невидимая глазу сеть тончайших нитей – гиф, скрытая в почве или ином органическом субстрате. То, что мы называем «грибом» как таковым и кладем в корзину, – только плодовое тело, орган размножения, как яблоко для яблони.

А микориза – это тесный симбиоз тончайших нитей гриба и высшего растения. Так, подосиновик растет только там, где ему удалось вступить в союз с корнями осины, то же самое и подберезовик и т.д.

Шампиньонам и вешенке на соседние растения наплевать, им главное, чтобы был подходящий субстрат. А так называемые «благородные» грибы растут только в содружестве с деревьями.

Так что получается: прежде чем сажать мицелий, надо вырастить нужные породы деревьев (растут они долго – лет 15), и только после этого можно «заражать» под ними почву мицелием гриба. Понятное дело, что это абсурд и обычный рыночный лохотрон. И уж тем более – кому в голову придет закладывать на шести сотках березовую рощу, чтобы потом, через 15 лет, выращивать в ней пару десятков килограммов подберезовиков?

А если очень хочется своих грибов, разбросайте по участку очистки грибов или их шляпки – и, возможно, кто-то из них найдет для себя «родную среду».

ДЕЛИМСЯ ОПЫТОМ

Сморчки растут под яблонями

Оказывается, сморчки хорошо растут там, где остались неубранными яблоки и листья яблонь. Поэтому под яблонями в саду разбрасывают кусочки сморчков и поливают эти места водой, оставшейся от промывки грибов. Затем посевы присыпают землей, удобряют золой и отходами от переработки яблок. Осенью опавшие с яблонь листья не убирают из-под деревьев и они естественным образом укрывают «посевы» грибов от морозов. Весной укрытие снимают и вскоре можно собирать первый урожай.

ТАКОЕ ЖЫЦЦЁ

Чарга

Герман Рыгоравіч Каваленя дастаў з паштовай скрынкі паперы ад камунальшчыкаў – на кватрплату і за ацяпленне. Тая, на якой значыліся лічбы за ліфт, прыбіранне смецця, аплата радыёкропкі (яе ён амаль ніколі не ўключаў) была аздоблена каляровай рэкламай. "Глядзі ты! – падзівіўся стары. – Ужо і тут прапануюць замяняць балконныя рамы і вокны..."

Яму трэба было зноў цягнуцца да будынка ашчаднай касы, каб заплаціць. Ды вельмі ж не хацелася туды тэпаць Герману Рыгоравічу. Да кожнага акна з тамбурам (аплачвалі ў першым, другім і трэцім) амаль заўсёды цягнулася даўжэзная чарга. Вядома, яна была меншай, чым тая, куды ён – яшчэ зялёны падлетак – стаяў у чарзе да Маўзалея. Тады так хацелася пабачыць Леніна. Герман перад вайной вучыўся на другім курсе педвучылішча. За добрую вучобу прэміравалі яго пуцёўкай у Мічурынск. Дырэктар, відаць, рашыў: каб лацвей было ехаць у той Мічурынск, паслаў разам з ім і сваю пляменніцу, якая вучылася на трэцім курсе. Дабраліся да Мічурынска, што стаяў на рацэ Варонеж, праз Маскву. Як магнітам пацягнула да Маўзалея...

Даўно тое было. Але чэргі, як насланнё, праследавалі Каваленю ўсё жыццё. У акружэнні ў вайну, а потым у палоне, помніцца, яны таўкліся – жывыя шкілеты – за чарпаком баланды з шалупіння ды травы. У каго не было кацялкоў, паліцай плюхаў "пойла" проста ў зашмальцаваную пілотку... Ды чалавечнасць у салдат усё ж была: не душылі адзін другога, каб хутчэй глынуць тое варыва...

"Вядома, можна было б папрасіць сына Антона, каб заплаціў, – разважаў стары. – Але ў яго хапае і без мяне клопатаў..."

Герман Рыгоравіч адчыніў дзверы ў ашчадкасу, калі там было ўжо шмат людзей. Як заўсёды...

– Хто ў першае акно? – запытаў ён.

– Я, – павярнуўся да Кавалені нізкаросль мацачок у скураной заношанай курткі.

– Дык я буду за вамі. Прыкметы ў мяне – сівыя валасы, – пажартаваў стары.

– А тут ва ўсіх сівыя, – павярнулася да Кавалені тоўстая, ужо ў гадах, кабета. – Усе сівыя і нямоглыя.

– Яно-то так, – пагадзіўся Герман Рыгоравіч і борздзенька прысеў на вольнае крэсла, бо ў нагах, як кажуць, праўды не было.

Канешне, ён мог бы і без чаргі паспрабаваць прайсці: ветэран вайны як-ніяк, – але ж сумленне ў старога не дазваляла. Ды і тая таўстуха чамусьці ўжо зыркала на Германа Рыгоравіча, як на якога ўласнага ворага. "Буду чакаць", – рашыў ён.

***

...Мусіць, правільна разважаў Герман Рыгоравіч Каваленя, што ўсё ягонае жыццё – стаянне ў чэргах. Калі Антон восенню ў пахавальным бюро пасля смерці бацькі выпісваў месца, каб пахаваць старога побач з маці-нябожчыцай, давялося і яму чакаць чаргі да сумнага акенца. Праўда, не так доўга...

Міхась ДАНІЛЕНКА.
Гомель.

ПОСЛЕ БАЛА

Кто на «Славянке» был, тот в цирке не смеется

Даже занятая телефонным разговором, я слышала отборную ругань позади себя. Смысл читался легко – как же вы все надоели, любители незамысловатого площадного искусства, дешевого алкоголя и недалеких путешествий. Все обильно сдобрено матом. «Здравствуй, Витебск, – подумалось мне. – Здравствуй, «Славянский базар»...

Стаканы руками не трогать!

То, что «Славянский базар» – праздник не для всех, становится ясно, когда переступаешь порог дирекции фестиваля. Сотни людей и непрерывная работа: тут селят, кормят, штампуют, а вон там волонтер сделает вам самое ужасное в мире фото для бэджа-проходки. Прошел все уровни идентификации? Начинается самое интересное...

Если с культурной сферой на фестивале за двадцать один год все как-то устаканилось, то в бытовом вопросе «Славянка» серьезно проседает. С каждым годом все глубже и глубже.

Белорусских журналистов, технический персонал и артистов средней руки во время «Славянского базара» традиционно селят в гостиницу «Двина». Есть еще более комфортные «Витебск», «Эридан» и совсем уж пафосная по витебским меркам «Лучеса», но это уже для дорогих гостей.

Не так давно писатель и журналист Виктор Мартинович в социальной сети выложил фотографии, которые он «нащелкал» в ошмянском отеле. Облезшие обои, постапокалиптический санузел, грязь. В «Двине», конечно, лучше: всего лишь битые плафоны, рваные обои, пугающий неизвестностью стенной шкаф, грязь под батареями и разнокалиберное белье. Больше всего радости доставили стаканы на безликом блюдце – они от него не отлипали. Всю стеклянно-керамическую композицию можно было поднять, например, за один из стаканов...

Удивил и гостиничный ресторан. Просто замковые потолки и ремонт с претензией – гардины с блесткой и пластиковые цветы. Потолки неимоверной высоты, на стенах – коричневые геометрические узоры. Место, кстати, очень популярное – на протяжении почти всей «славянской» недели ресторан был закрыт на спецобслуживание: свадьбы, юбилеи и прочие торжества.

Завтрак в «Двине» был единичным опытом. Утреннее меню – листик формата А4, из предложенных разносолов – бутерброды, овощи, напитки. Кофемашина сломалась и бодрящий напиток принесли заваренным в чашке, а в бутерброд с семгой забыли добавить масло. По крайней мере, надеюсь, что забыли... И никакого пива! Если, конечно, вежливо не попросить, что всегда успешно делали журналисты и операторы, работающие на ночных концертах.

Администрация отеля – люди с каменным спокойствием, – говорила, что на время фестиваля цены на проживание снижены. Койко-место стоило 44 тысячи в сутки, правда, для обычных туристов мест не оставалось.

Дешевле пить, чем есть

В последнее время в столичных точках общепита разной величины и привлекательности завелась дурная привычка – писать «соуса» вместо «соусы». В Витебске тоже есть своя гастрономическая «мулька» – блюдА. Именно так, с ударением на последний слог. Обиднее всего, что стоимость «блюдов» во время этой «Славянки» подскочила до неимоверных высот. Цены не только сравнялись с минскими, но и легко обошли их. Например, пицца в так себе кафе, где стойкий запах половой тряпки аппетит не будоражит, стоила 47 тысяч рублей за 230 граммов. Средняя цена салата по-гречески 37–45 тысяч, кофе дороже, чем в столице – 19–22 тысячи за чашку латте. Самый дешевый обеденный вариант, который удалось найти, – спагетти за 27 тысяч.

В крупных магазинах в глаза сразу бросаются нелепые стеллажи с горами из вафелек «Витьба». Против самих вафель сказать что-то сложно, но их пугающая экспансия заставляет вспомнить о годах тотального дефицита, хоть полки магазинов далеко не пусты. Просто витебские вафли так агрессивно рекламируют.

Зато кафе и ресторанов на квадратный метр в Витебске едва ли не больше, чем в столице. В большинстве готовят сносно, а в некоторых даже очень хорошо. Правда, понимают не всегда...

– Принесите, пожалуйста, «айриш» кофе, – попросила моя коллега у официанта в миленькой кафешке. Заказ приняли, но через пару минут юноша вернулся, ляпнул на стол меню: «У нас только кофе по-ирландски, никакой «айриш» бармен готовить не будет». Как-то даже неловко было намекать, что «по-ирландски» и «айриш» это одно и то же...

При желании перекусить можно в так называемых подворьях. Хозяйства из Орши, Полоцка и других населенных пунктов предлагали свою продукцию круглосуточно. Цены на мясные продукты, кстати, вполне приемлемые – кило салями высшего сорта 71–78 тысяч рублей. Интерес публики подогревали алкоголем. Спиртное продавалось повсеместно, на него даже не действовал запрет «500 метров», когда в магазинах и на открытых террасах баров в день открытия не продавали алкоголь.

Ближе к ночи вокруг работающих палаток собиралась местная шпана. То и дело можно было заметить пьяных, которые преспокойно отдыхали «лицом в салат». При этом витебские власти рассказывали про возросшую культуру пития. Ну да, на моих глазах местные водку запивали белым вином, а не пивом...

ВМЕСТО ПОСЛЕСЛОВИЯ

А счастье было так возможно…

Сам по себе «Славянский базар» – совсем не страшно и ни капельки не больно, но все то, что происходит вокруг... Моя подруга емко описывает уровень белорусского сервиса словами продавщицы с вокзального лотка: «Вам сасиски падагрэць?»...

Возможно, кто-то считает гостиницу с обваливающейся с потолка штукатуркой, немытые стаканы и заоблачные цены нормальным во время фестиваля. Хочу расстроить – нет, это не нормально. Сталкиваясь с такими услугами, национальная гордость сжимается в комочек и стремится спрятаться куда подальше...

Мария МАЛЕВИЧ.

ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ

Агурбаш разругался с женой из-за выпивки?

О причинах развода «колбасной королевы» с мужем поведала домработница Филиппа Киркорова.

Скандальный развод певицы Анжелики Агурбаш с мужем – владельцем колбасной империи «Мортадель» Николаем АГУРБАШЕМ всколыхнул поп-тусовку. Сами супруги никаких комментариев по этому поводу не дают. Анжелика ограничилась лишь пространным интервью глянцевому журналу, где в туманных формулировках поведала, что их отношения с Николаем «зашли в тупик». Но самое удивительное – о якобы «страшной ссоре» и «войне за сына» не в курсе даже ближайшие друзья звездной пары!

Известно, что давнюю дружбу с самой Анжеликой Агурбаш водит Людмила Ивановна Дороднова – легендарная домработница Аллы Пугачевой и Филиппа Киркорова. Журналисты «Экспресс-газеты» позвонили Люсе, чтоб узнать, что же стряслось у четы Агурбаш.

– *Какой развод?* – с ходу огорошила нас Люся. – *Даже и не слышала об этом... Анжелика мне ничего не рассказывала. О том, что у них в семье какие-то нелады, честно говоря, я слышу в первый раз. Всегда они хорошо жили. Николай – хороший мужчина. И на стороне у него вроде бы, насколько я знаю, никого нет. Да и у Анжелики. Они очень любят друг друга, на мой взгляд. При мне никогда не ругались... Ну, может, только вот недавно, на юбилее Филиппа. Он в конце апреля праздновал 45 лет в ресторане «Сафиса». Анжелика туда приехала, а следом Николай. Ему не понравилось, что она за столом выпивала, сидела – перебрала с этим делом, вот он и рассердился. Отношения они выясняли... Правда, больше я ничего не видела и не знаю. Знаю вот только, что он ей сейчас и подарки присылает, и звонит. Если бы человек хотел разводиться, он бы такого не делал, правда? Хотя это их семейные дела, я туда не лезу. Сами разберутся!*

Так может, никакого развода у звездной пары и вовсе не предвидится? Ведь не случайно последним сообщением о ходе иска о расторжении брака Николая Агурбаша стало решение судьи – приостановить процесс на два месяца и дать супругам время на раздумье. За такой срок Николай и Анжелика могут вполне помириться, ведь всем известно: милые бранятся – только тешатся. А тем временем пресса будет шуметь о звездном разводе, делая певице бесплатный пиар...

СПЕЦЫЯЛЬНА НЕ ПРЫДУМАЕШ

Каханне як рэкламны трук?

Хлопец кожны дзень у загарадным кафэ чакае дзяўчыну, якую выпадкова пабачыў за суседнім столікам. Каб знайсці прыгажуню, закаханы з першага позірку развесіў па ўсім Мінску плакаты з адпаведным надпісам: "Ищу девушку! В синем платье, которая пила кофе в загородном кафе "Комарово" 1 июля в 19.00". Жду тебя там же, в 19.00 каждый день".

Рамантычная гісторыя зацікавіла "Народную Волю", і журналіст паехала ў тое самае кафэ, каб высветліць, ці дачакаўся хлопец сваю незнаёмку.

Колькі ўздыхаў, "охаў" і "ахаў" нарабіла гэтая рэклама, і сказаць цяжка. Людзі абмяркоўвалі лёс невядомага рамантыка, падлічвалі, колькі грошай ён згубіў на рэкламе, жадалі яму поспехаў.

На месцы высветлілася, што супрацоўнікі кавярні "Камарова" і ведаць не ведалі пра таямнічага каханка! Вонкавыя назіранні таксама не дапамаглі, бо наведнікі кафэ сядзелі парачкамі, ці, што яшчэ горш, вялікімі кампаніямі. Ніводнага самотнага прадстаўніка моцнага полу! Хіба што за выключэннем бармена, але ён не лічыцца.

Аблазіўшы літаральна ўсю тэрыторыю загараднага кафэ, прыйшлося змірыцца – падобна на тое, што рамантыка ніколі не існавала. На развітанне бармен прыгадаў, што першага ліпеня было адкрыццё "Камарова". Вельмі падобна на тое, што рамантычны бігборд – проста хітрая рэклама.

Марыя МАЛЕВІЧ.

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ

Чаму ДАІ не гаворыць па-беларуску?

У бліжэйшы час на польска-беларускай і літоўска-беларускай межах усталююць рэкламныя шчыты, распрацаваныя ДАІ Гродзенскай вобласці. Білборды на тэму захавання хуткаснага рэжыму вырабяць на рускай, англійскай, літоўскай і польскай мовах.

А вось плакатаў на беларускай мове не будзе. Чаму – няясна. *«Справа ў тым, што з 140 загінуўшых на дарогах вобласці ў мінулым годзе – 40 памерлі ў выніку ДТЗ з удзелам замежных кіроўцаў»,* – тлумачаць ініцыятыву ў ДАІ.

Мяркуючы па лічбах, беларусаў на дарогах гіне значна больш, чым замежнікаў. А вось якаснай і запамінальнай сацыяльнай рэкламы на тэму Правілаў дарожнага руху – на жаль, і не ўзгадаеш. Хоць эксперты рэкламнага рынку не раз падкрэслівалі, што рэклама на беларускай мове прыцягвае ўвагу значна больш, чым руская. Можа, варта паспрабаваць?.

Марына ВІШНЕЎСКАЯ.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Выбух на вуліцы Рэвалюцыйнай

20 ліпеня група "Drum Ecstasy" нарэшце выступіла з канцэртам, ад правядзення якіх раней мусіла па просьбе міліцыі адмовіцца на некалькі гадоў. Ды гэтым разам дазвол быў атрыманы: удзельнікі каманды адыгралі проста на вуліцы ў гонар пілотнага адкрыцця рок-клуба "TNT", які месціцца амаль на рагу вуліц Камсамольскай і Рэвалюцыйнай.

Уласна кажучы, дзейства пачалося раней, калі з борта прыпаркаванага на рагу вуліц "Chevrolet" выпуску недзе 60-х гадоў спявак і гітарыст Уладзімір Эйсмант пачаў выконваць славутыя хіты рок-н-ролу гэтага ж часу. А ўжо пасля свой сет адбарабаніла група "Drum Ecstasy", якую віталі дзясяткі, калі не сотні ахвочых наведаць новы клуб у дзень ягонага адкрыцця.

Пад музыку славутага хіта "TNT" групы "AC/DC", які і даў назву клуба, з падстрэшша на страховачным канаце спусціўся акцёр, апрануты як гітарыст аўстралійскага бэнду, і на вышыні метраў у 15 пачаў выпісваць галаваломныя піруэты, якія скончыліся разбіццём гітары аб падлогу балкона на трэцім паверсе. Пасля чаго ўсіх прывітаў гаспадар новага рок-клуба Валерый Шумскі, што пазней віраваў сярод гасцей у касцюме, пашытым на ўзор тых, у якіх удзельнікі групы "Beatles" паўсталі на вокладцы альбома "Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band".

Уваход быў наладжаны для тых, хто меў спецыяльныя запрашальнікі. Гаспадар клуба Валерый Шумскі наладзіў дзейства так, што кожны запрошаны мог карыстацца паслугамі некалькіх бараў, што называецца, напоўніцу і дарма. Разнастайныя напоі, закускі суправаджалі наведнікаў не толькі ў самім клубе, але і ў падземным гаражы, дзе кожны ахвочы мог паласавацца і сфатаграфавацца на фоне рарытэтных аўтамабіляў з уласнай калекцыі Валерыя Шумскага. Да ўсяго іншага непасрэдна ў самім клубе можна было зрабіць самую крутую рокерскую татуіроўку.

Адкрыццё клуба суправаджалася і выступленнем некалькіх калектываў: "The Silicon", "Pale Red", "2Morrow2Late", "Straightroads". Сярод прысутных можна было пабачыць дызайнера Уладзіміра Цэслера, які распрацаваў лагатып клуба, многіх вядомых музыкаў. Вось што адносна перспектыў клуба сказаў Ігар Варашкевіч:

– Адчуваю сябе тут нармалёва. Такіх клубаў у Мінску павінна быць 10, 20, 50 і 100. Прынамсі, значна больш, чым вуліц Камуністычных, Камсамольскіх, Дзяржынскага і гэтак далей.

– Ці надоўга, як ты думаеш, пратрымаецца гэты клуб?

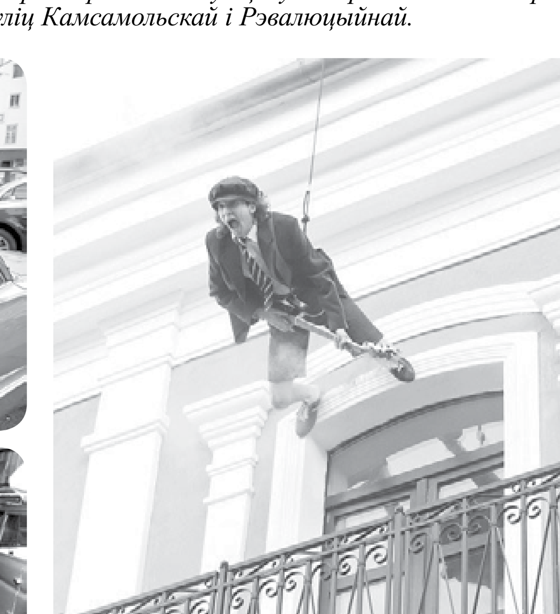
– Не магу даваць нейкія прагнозы. Усім жа зразумела, у якой краіне жывём. Будзем спадзявацца, што доўга.

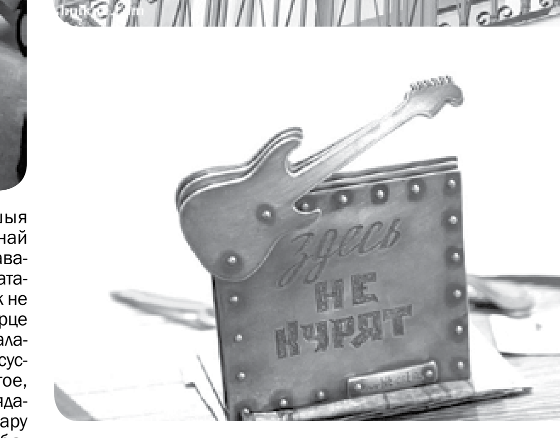
– А ёсць спадзяванні на тое, што і "Крама" тут некалі зайграе?

– Ёсць.

Разам з тым іншыя спадзяванні адносна лагоднай меню-карты клуба, які адрасаваны не такім ужо заможным аматарам чэснай музыкі, пакуль неяк не спраўдзіліся. Па-першае, у карце кактэйляў яшчэ няма, як абяцалася, улюбёных сумесяў герояў сусветнага рок-н-ролу. Па-другое, кошты на іншыя стравы выглядаюць не зусім адпаведна характару дэмакратычнага клуба. Прыкладам, калі "Крылы ад палкоўніка Сандэрса" адлятаюць пад 35 тысяч, а штодзённыя гамбургеры ды чысбургеры сягаюць у меню да 40 тысяч, дык "Каўбасны цэх" цягне на ўсе 155 тысяч, "Лапаць са свіной шыі" каштуе 90 тысяч. А вось "Свабодная бульба (гарнір)" вымагае ўсяго 2 тысячы.

Што да напояў, дык гарэлка прадаецца ў клубе пад шыльдай «Хэві метал», а вось напоі кшталту "Гавана клаб" і іншыя падобныя выступаюць пад маркай «Піраты і карсары». А насупраць назвы "Кальвадос" значыцца: няма кальвадосу! Кошты найбольш рокавых напояў для шараговых аматараў рок-музыкі, шчыра кажучы, вельмі засмуцілі. Не, "Аліварыю экстра" за 20 тысяч за паўлітра яшчэ можна неяк зразумець (нацэнка ў параўнанні з крамай больш чым удвая), хоць і няпроста. Аднак кошты іншых гатункаў піва могуць адбіць ахвоту спажываць рок-музыку ў вельмі многіх. Мяркуйце самі: "Паўлайнэр" – 60 тысяч за 0,5, "Велькапаповіцкі козел" – 55, "Гролш" за бутэльку – 75 тыс.! Такое ўражанне, што за такі кошт піва вам будзе падаваць асабіста сам гаспадар клуба. Цікава, як фарміруюцца такія цэны, ад якіх у нармальнай Еўропе галава б пайшла кругам? Амаль 10 долараў за бутэльку? Дык ці патрэбны нам такі рок-н-рол?

Вось чаму кошты на каву на гэтым фоне глядзяцца неяк занадта сціпла: ад 13 да 20 тысяч. Не салідна...

Тым не менш на музычнай мапе беларускай сталіцы з'явілася новая, няхай сабе і не вельмі танная для штодзённага наведвання, кропка. Арт-дырэктар клуба Наталля Давыдава на пытанне пра тое, якія пачуцці суправаджалі яе ў дзень пілотнага адкрыцця клуба, прызналася:

– Хваляванне. Сумненні. І, напэўна, задавальненне. Я сама распрацоўвала сцэнарый адкрыцця клуба, назва якога і падказала ідэю ўсяго дзейства. Мне падумалася: павінен быць нейкі выбух, і гэтая здагадка падказала мне сюжэт. Таму невыпадкова было і вулічнае выступленне "Drum Ecstasy", якія дадалі яскравыя, энергетычныя адчуванні, і ўдзел майго любімага тэатра "Інжэст", з якім я шмат гадоў супрацоўнічаю.

Афіцыйнае адкрыццё клуба "TNT" мае адбыцца ўвосень, калі ў Мінск дзеля гэтага, як разлічвае Валерый Шумскі, прыедуць музыкі брытанскай рок-групы "Uriah Heep", з якімі ён асабіста знаёмы ўжо шмат гадоў.

Дзмітрый ПАДБЯРЭЗСКІ.
Фота Паўла ПАТАШНІКАВА.

ІНТЫМНАЯ СПРАВА

У Беларусі 20 мужчын займаюцца прастытуцыяй

За суткі ў Мінску супрацоўнікі праваахоўных органаў затрымліваюць каля 50 асоб за занятак прастытуцыяй. Пра гэта паведаміў намеснік начальніка ўпраўлення па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі МУС Сяргей Коўтун.

Сёння на ўліку праваахоўных органаў за занятак прастытуцыяй у Беларусі знаходзяцца 1830 чалавек. Гэта на 90 чалавек больш, чым у гэты ж перыяд мінулага года. Пры гэтым 140 чалавек папоўнілі гэты спіс упершыню. Большасць з тых, хто займаецца прастытуцыяй, – жанчыны. Але на ўліку таксама ёсць 20 мужчын: па дзесяць у Мінскай і Гродзенскай абласцях. Зафіксавана і пара – мужчына і жанчына, – якая аказвае сексуальныя паслугі іншым парам. "У апошнія гады ніякага ўсплёску або рэзкага спаду сярод колькасці асоб, якія займаюцца прастытуцыяй, не адбываецца", – цытуе tut.by Сяргея Коўтуна.

Больш за ўсё затрыманых у Мінску – каля 700. У асноўным іх затрымліваюць у цэнтры горада, у раёне станцыі метро "Каменная горка", на 9-м кіламетры, дзе сексуальныя паслугі прапануюць жыхаркі бліжэйшых да сталіцы населеных пунктаў. Таксама былі зафіксаваны адзінкавыя выпадкі студэнцкай прастытуцыі. Інфармацыя пра іх была накіравана ў дэканаты навучальных устаноў, дзе навучаюцца затрыманыя. Пры гэтым за апошні год на 30% вырасла колькасць людзей, якія аказваюць сексуальныя паслугі з дапамогай інтэрнэта.

Нагадаем, сёння штраф за занятак прастытуцыяй складае ад 20 да 50 базавых велічынь.

Мы хотим всем рекордам наши громкие дать имена!

Программа выступлений белорусских спортсменов

26 июля, четверг

Вид спорта	Спортсмен, соревнование	Время (белорусское)
Футбол	Мужчины, матч группового турнира Беларусь–Новая Зеландия	21.45

27 июля, пятница

Стрельба из лука	Екатерина Тимофеева (квалификация)	13.00 (15.00)

Церемония открытия Олимпиады 21.30

28 июля, суббота

Стрельба пулевая	Константин Лукашик, Юрий Долгополов (пневматический пистолет 10 м)	10.15–18.05
Бадминтон	Алеся Зайцева (одиночный разряд, групповой турнир)	10.30; 20.30
Гребля академическая	Екатерина Карстен (одиночка, заезды)	11.30–16.10
Плавание	Юрий Суворов (400 м комплексное плавание, заплывы) Александра Герасименя (100 м баттерфляй, заплывы). Женщины – Александра Герасименя, Светлана Хохлова, Юлия Хитрая, Оксана Демидова (4х100 м вольный стиль, заплывы)	15.00–12.00
Велоспорт-шоссе	Евгений Гутарович, Василий Кириенко, Бронислав Самойлов (шоссейная групповая гонка, мужчины)	12.00
Конный спорт	Елена Телепушкина, Александр Фоминов (троеборье 1-й день – выездка)	12.00–18.45
Гимнастика спортивная	Дмитрий Касперович (личное первенство, квалификация)	13.00–00.10
Теннис	Максим Мирный, Александр Бурый (парный разряд, 1/16 финала). Виктория Азаренко (одиночный разряд, 1/32 финала)	13.30
Плавание	Юрий Суворов (400 м комплексное плавание, финал). Александра Герасименя (100 м баттерфляй, полуфиналы). Женщины – Александра Герасименя, Светлана Хохлова, Юлия Хитрая, Оксана Демидова (4х100 м вольный стиль, финал)	21.30–23.15

29 июля, воскресенье

Бадминтон	Алеся Зайцева (одиночный разряд, групповой турнир)	10.30; 20.30
Стрельба пулевая	Виктория Чайка (пневматический пистолет 10 м)	11.00;19.30
Теннис настольный	Виктория Павлович, Александра Привалова (2–3-й раунды)	11.00;00.00
Гимнастика спортивная	Анастасия Марачковская (личное первенство, квалификация)	11.30;23.30
Плавание	Павел Санкович (100 м на спине, заплывы)	12.00–14.50
Конный спорт	Елена Телепушкина, Александр Фоминов (троеборье 2-й день – выездка)	12.00–18.45
Фехтование	Дмитрий Лапкес, Валерий Приемко, Александр Буйкевич (сабля, личное первенство)	12.00; 21.20
Велоспорт-шоссе	Елена Омелюсик (групповая гонка, женщины)	14.00
Бокс	Вазген Сафарьянц (60 кг, 1/16 финала)	15.30; 22.30
Футбол	Мужчины, матч группового турнира, Беларусь–Бразилия	17.00
Плавание	Павел Санкович (100 м на спине, полуфиналы). Александра Герасименя (100 м баттерфляй, финал)	21.30;23.25

30 июля, понедельник

Бадминтон	Алеся Зайцева (одиночный разряд, групповой турнир)	10.30; 20.30
Стрельба пулевая	Илья Чергейко, Виталий Бубнович (пневматическая винтовка 10 м)	11.00–16.30
Стрельба из лука	Екатерина Тимофеева (1–2-й раунды)	11.30
Гребля академическая	Мужчины – Вадим Лялин, Александр Козубовский, Денис Мигаль, Станислав Щербаченя (четверка распашная, заезды)	11.30–13.10
Теннис настольный	Владимир Самсонов (3–4-й раунды), Виктория Павлович, Александра Привалова (4-й раунд)	12.00;23.00
Теннис	Максим Мирный, Александр Бурый (парный разряд, 1/8 финала). Виктория Азаренко (одиночный разряд, 1/16 финала)	13.30
Парусный спорт	Николай Жуковец («RS:X», гонки), Татьяна Дроздовская («Лазер–Радиал», гонки)	14.00–20.00
Конный спорт	Елена Телепушкина, Александр Фоминов (троеборье – кросс)	14.30–19.40
Бокс	Михаил Долголевец (81 кг, 1/16 финала)	15.30; 22.30
Тяжелая атлетика	Анастасия Новикова (58 кг)	17.30–19.10
Плавание	Павел Санкович (100 м на спине, финал)	21.30–23.25

31 июля, вторник

Бадминтон	Алеся Зайцева (одиночный разряд, групповой турнир)	10.30; 20.30
Гребля академическая	Мужчины – Вадим Лялин, Александр Козубовский, Денис Мигаль, Станислав Щербаченя (четверка распашная, утешение). Екатерина Карстен (одиночка, четвертьфиналы)	11.30–14.40
Плавание	Евгений Цуркин (100 м вольный стиль, заплывы)	12.00–15.15
Теннис настольный	Владимир Самсонов (четвертьфиналы), Виктория Павлович, Александра Привалова (четвертьфиналы)	12.00;00.00
Конный спорт	Елена Телепушкина, Александр Фоминов (троеборье – преодоление препятствий, финал)	12.30–18.15
Теннис	Максим Мирный, Александр Бурый (парный разряд, ¼ финала)	13.30
Парусный спорт	Николай Жуковец («RS:X», гонки), Татьяна Дроздовская («Лазер–Радиал», гонки)	14.00–20.00
Плавание	Евгений Цуркин (100 м вольный стиль, полуфинал)	21.30–23.20

1 августа, среда

Стрельба пулевая	Виктория Чайка (малокалиберный пистолет 25 м)	11.00–18.15
Бадминтон	Алеся Зайцева (одиночный разряд, 1/8 финала)	11.00; 19.00
Теннис настольный	Владимир Самсонов (четвертьфиналы)	12.00–14.00
Плавание	Александра Герасименя (100 м вольный стиль, заплывы)	12.00–15.05
Теннис	Виктория Азаренко (одиночный разряд, 1/8 финала). Максим Мирный, Виктория Азаренко (смешанный разряд, 1/8 финала)	13.30
Парусный спорт	Николай Жуковец («RS:X», гонки), Татьяна Дроздовская («Лазер–Радиал», гонки)	14.00–20.00
Бокс	Сергей Корнеев (91 кг, 1/8 финала)	15.30
Велоспорт-шоссе	Василий Кириенко (гонка с раздельным стартом, мужчины)	16.15
Теннис настольный	Виктория Павлович, Александра Привалова (полуфиналы, финалы)	16.30–18.30
Футбол	Мужчины, матч группового турнира, Беларусь–Египет	16.30
Тяжелая атлетика	Дина Сазановец, Марина Шкерманкова (69 кг)	17.30–19.10
Гимнастика спортивная	Дмитрий Касперович (личное многоборье, финал)	18.30
Плавание	Александра Герасименя (100 м вольный стиль, полуфиналы). Евгений Цуркин (100 м вольный стиль, финал)	21.30–23.35
Бокс	Сергей Корнеев (91 кг, 1/8 финала)	22.30

2 августа, четверг

Стрельба из лука	Екатерина Тимофеева (3–5-й раунды, финал)	11.00
Бадминтон	Алеся Зайцева (одиночный разряд, ¼ финала)	11.00; 19.00
Гребля академическая	Мужчины – Вадим Лялин, Александр Козубовский, Денис Мигаль, Станислав Щербаченя (четверка распашная, ½ финалы). Екатерина Карстен (одиночка, ½ финала)	11.30–15.10
Дзюдо	Евгений Бедулин (100 кг, предварительные раунды)	11.30–14.30
Теннис настольный	Владимир Самсонов (полуфиналы, финалы)	12.00–18.30
Плавание	Павел Санкович (100 м баттерфляй, заплывы)	12.00–14.10
Теннис	Максим Мирный, Александр Бурый (парный разряд, ½ финала). Виктория Азаренко (одиночный разряд, ¼ финала). Максим Мирный, Виктория Азаренко (смешанный разряд, ¼ финала)	13.30
Бокс	Вазген Сафарьянц (60 кг, 1/8 финала)	15.30; 22.30
Дзюдо	Евгений Бедулин (100 кг, финалы)	16.00–18.30
Гимнастика спортивная	Анастасия Марачковская (личное многоборье, финал)	18.30
Плавание	Александра Герасименя (100 м вольный стиль, финал). Павел Санкович (100 м баттерфляй, полуфиналы)	21.30–23.05

3 августа, пятница

Стрельба пулевая	Сергей Мартынов, Виталий Бубнович (малокалиберная винтовка 50 м, стрельба лежа)	11.00–18.30
Бадминтон	Алеся Зайцева (одиночный разряд, ½ финала)	11.00
Дзюдо	Игорь Макаров (свыше 100 кг, предварительные раунды)	11.30–14.30
Гребля академическая	Екатерина Карстен (одиночка, финалы)	11.30–15.10
Плавание	Александра Герасименя, Светлана Хохлова (50 м вольный стиль, заплывы). Владимир Жигарев (1500 м вольный стиль, заплывы)	12.00–14.50
Легкая атлетика	Иван Тихон, Павел Кривицкий, Валерий Святохо (метание молота, квалификация) (метание молота, квалификация). Андрей Михневич, Павел Лыжин (толкание ядра, квалификация). Женщины (100 м, забеги) Илона Усович (400 м, забеги). Ксения Децук (тройной прыжок, квалификация). Яна Максимова (семиборье, 100 м с барьерами, прыжки в высоту)	12.00–15.45
Фехтование	Дмитрий Лапкес, Валерий Приемко, Александр Буйкевич (сабля, командное первенство)	12.00–21.30
Теннис	Виктория Азаренко (одиночный разряд, ½ финала). Максим Мирный, Виктория Азаренко (смешанный разряд, ½ финала)	14.00
Парусный спорт	Татьяна Дроздовская («Лазер–Радиал», гонки)	14.00–20.00
Прыжки на батуте	Вячеслав Модель (квалификация, финал)	16.00–18.15
Дзюдо	Игорь Макаров (свыше 100 кг, финалы)	16.00–18.30
Тяжелая атлетика	Ирина Кулеша (75 кг)	17.30–19.10
Велоспорт-трек	Ольга Панарина (кейрин). Командная гонка преследования, женщины (квалификация)	18.00
Тяжелая атлетика	Андрей Рыбаков (85 кг)	21.00–22.45
Легкая атлетика	Андрей Михневич, Павел Лыжин (толкание ядра, финал). Женщины (100 м, забеги). Светлана Серова (метание диска, квалификация). Яна Максимова (семиборье, толкание ядра, 200 м)	21.00–23.55
Плавание	Александра Герасименя, Светлана Хохлова (50 м вольный стиль, полуфиналы)	21.30–22.50

4 августа, суббота

Гребля академическая	Мужчины Вадим Лялин, Александр Козубовский, Денис Мигаль, Станислав Щербаченя (четверка распашная, финалы)	11.30–15.10
Легкая атлетика	Анастасия Шведова (прыжки с шестом, квалификация). Светлана Куделич (3000 м с препятствиями, полуфиналы). Яна Максимова (семиборье, прыжки в длину, метание копья)	12.00–15.45
Теннис	Максим Мирный, Александр Бурый (парный разряд, финал). Максим Мирный, Виктория Азаренко (смешанный разряд, финал). Виктория Азаренко (одиночный разряд, финал)	14.00
Парусный спорт	Татьяна Дроздовская («Лазер–Радиал», гонки)	14.00–20.00
Футбол	Мужчины (четвертьфиналы)	14.00–23.30
Прыжки на батуте	Татьяна Петреня (квалификация, финал)	16.00–18.15
Бадминтон	Алеся Зайцева (одиночный разряд, финал)	15.30
Бокс	Михаил Долголевец (81 кг, 1/8 финала)	15.30; 22.30
Велоспорт-трек	Командная гонка преследования, женщины (финалы)	18.00–20.40
Легкая атлетика	Иван Троцкий, Денис Симанович (ходьба 20 км)	19.00–20.30
Легкая атлетика	Женщины (100 м, полуфиналы, финал). Илона Усович (400 м, полуфиналы). Светлана Серова (метание диска, финал). Яна Максимова (семиборье, 800 м)	20.50–00.05
Тяжелая атлетика	Александр Макаренко (94 кг)	21.00–22.45
Плавание	Александра Герасименя, Светлана Хохлова (50 м вольный стиль, финал)	21.30–23.00

5 августа, воскресенье

Стрельба пулевая	Константин Лукашик, Андрей Казак (малокалиберный пистолет 50 м)	11.00–18.00
Стрельба стендовая	Андрей Коваленко (траншейный стенд, 1-й день)	11.00–18.00
Велоспорт-трек	Ольга Панарина (спринт, квалификация)	12.00; 18.00
Легкая атлетика	Анастасия Старовойтова, Ольга Дубовская-Салевич, Светлана Ковган (марафон)	13.00–16.00
Парусный спорт	Николай Жуковец («RS:X», финальные гонки)	14.00–20.00
Борьба греко-римская	Элбек Тожиев (55 кг), Александр Кикинев (74 кг), предварительные раунды, полуфиналы	15.00
Гимнастика спортивная	Финалы: мужчины (вольные упражнения), мужчины (упражнения на коне), женщины (опорный прыжок)	16.00
Борьба греко-римская	Элбек Тожиев (55 кг), Александр Кикинев (74 кг), финалы	19.45
Легкая атлетика	Иван Тихон, Павел Кривицкий, Валерий Святохо (метание молота, квалификация) (метание молота, финал). Андрей Чурило (прыжки в высоту, квалификация). Илона Усович (400 м, финал). Ксения Децук (тройной прыжок, финал)	20.50–23.55
Бокс	Сергей Корнеев (91 кг, ¼ финала)	22.30

6 августа, понедельник

Стрельба пулевая	Юрий Щербацевич, Виталий Бубнович (малокалиберная винтовка 50 м, стрельба из трех положений)	11.00–19.30
Стрельба стендовая	Андрей Коваленко (траншейный стенд, 2-й день)	11.00–19.30
Гребля на байдарках и каноэ	Александр Жуковский (каноэ-одиночка 1000 м, заезды, полуфиналы). Олег Юреня (байдарка-одиночка 1000 м, заезды, полуфиналы). Марина Полторан, Ирина Помелова, Надежда Попок, Ольга Худенко (байдарка-четверка 500 м, заезды, полуфиналы)	11.30–14.05
Легкая атлетика	Алина Талай, Екатерина Поплавская (100 м с барьерами, забеги). Анис Ананенко (800 м, забеги) Наталья Корейво (1500 м, забеги). Надежда Остапчук, Наталья Михневич, Янина Провалинская-Карольчик (толкание ядра, квалификация)	12.00–14.20
Парусный спорт	Татьяна Дроздовская («Лазер–Радиал», финальная гонка)	14.00–20.00
Борьба греко-римская	Алим Селимов (84 кг), Иосиф Чугошвили (120 кг), предварительные раунды, полуфиналы	15.00
Бокс	Вазген Сафарьянц (60 кг, ¼ финала)	15.30; 22.30
Гимнастика спортивная	Финалы: мужчины (упражнения на кольцах), женщины (упражнения на брусьях), мужчины (опорный прыжок)	16.00
Тяжелая атлетика	Андрей Арямнов (105 кг)	21.00–22.45
Велоспорт-трек	Татьяна Шаракова (омниум, 3 старта). Ольга Панарина (спринт, ¼ финала)	18.00
Борьба греко-римская	Алим Селимов (84 кг), Иосиф Чугошвили (120 кг), финалы	19.45
Легкая атлетика	Анастасия Шведова (прыжки с шестом, финал). Светлана Куделич (3000 м с препятствиями, финал). Надежда Остапчук, Наталья Михневич, Янина Провалинская-Карольчик (толкание ядра, финал)	20.50–23.40

7 августа, понедельник

Гребля на байдарках и каноэ	Александр и Андрей Богдановичи (каноэ-двойка 1000 м, заезды, полуфиналы). Марина Полторан, Попок, Ольга Худенко (байдарка-двойка 500 м, заезды, полуфиналы)	11.30–14.05
Велоспорт-трек	Татьяна Шаракова (омниум, 4-й старт)	12.00
Легкая атлетика	Максим Лынша (110 м с барьерами, забеги). Дмитрий Плотницкий (тройной прыжок, квалификация). Марина Новик (метание копья, квалификация)	12.00–14.35
Борьба греко-римская	Тимофей Дейниченко (96 кг, предварительные раунды, полуфиналы)	15.00
Гимнастика спортивная	Финалы: мужчины (упражнения на брусьях), женщины (упражнения на бревне), мужчины (упражнения на перекладине), женщины (вольные упражнения)	16.00
Велоспорт-трек	Татьяна Шаракова (омниум, 5–6-й старт). Ольга Панарина (спринт, финалы)	18.00
Футбол	Мужчины (полуфиналы)	19.00–23.45
Борьба греко-римская	Тимофей Дейниченко (96 кг, финалы)	19.45
Легкая атлетика	Алина Талай, Екатерина Поплавская (100 м с барьерами, полуфиналы, финал). Андрей Чурило (прыжки в высоту, финал). Анис Ананенко (800 м, полуфинал). Вероника Шуткова, Анастасия Мирончик-Иванова, Ольга Сударева (прыжки в длину, квалификация)	20.50–23.20
Тяжелая атлетика	Евгений Жерносек (свыше 105 кг)	21.00–22.45

8 августа, вторник

Гребля на байдарках и каноэ	Александр Жуковский (каноэ-одиночка 1000 м, финал). Олег Юреня (байдарка-одиночка 1000 м, финал). Марина Полторан, Ирина Помелова, Надежда Попок, Ольга Худенко (байдарка-четверка 500 м, финал)	11.30–13.15
Легкая атлетика	Эдуард Михан (десятиборье, 100 м, прыжки в длину, толкание ядра). Мария Арзамасова, Светлана Усович, Илона Усович (800 м, забеги). Станислав Тивончик (прыжки с шестом, квалификация). Оксана Менькова, Елена Матошко, Ольга Цандер (метание молота, квалификация)	12.00–15.40
Борьба вольная	Ванесса Колодинская (48 кг, предварительные раунды, полуфиналы)	15.00
Борьба вольная	Ванесса Колодинская (48 кг, финалы)	19.45
Легкая атлетика	Максим Лынша (110 м с барьерами, полуфиналы, финал). Эдуард Михан (десятиборье, прыжки в высоту, 400 м). Наталья Корейво (1500 м, полуфиналы). Владимир Козлов (метание копья, квалификация). Вероника Шуткова, Анастасия Мирончик-Иванова, Ольга Сударева (прыжки в длину, финал)	20.00–23.55

9 августа, четверг

Легкая атлетика	Эдуард Михан (десятиборье, 110 м с барьерами, метание диска, прыжки с шестом)	11.00–18.00
Гребля на байдарках и каноэ	Александр и Андрей Богдановичи (каноэ-двойка 1000 м, финал). Марина Полторан, Попок, Ольга Худенко (байдарка-двойка 500 м, финал)	11.30–13.15
Гимнастика художественная	Любовь Черкашина, Мелитина Станюта (многоборье, квалификация). Групповые упражнения – (многоборье, квалификация)	14.00–18.10
Борьба вольная	Василиса Марзалюк (72 кг, предварительные раунды, полуфиналы)	15.00
Борьба вольная	Василиса Марзалюк (72 кг, финалы)	19.45
Легкая атлетика	Эдуард Михан (десятиборье, метание копья, 1500 м). Мария Арзамасова, Светлана Усович, Илона Усович (800 м, полуфиналы). Анис Ананенко (800 м, финал). Дмитрий Плотницкий (тройной прыжок, финал). Марина Новик (метание копья, финал). Женщины (4х100 м, полуфиналы)	20.30–00.10
Бокс	Михаил Долголевец (81 кг, ¼ финала)	22.30

10 августа, пятница

Гребля на байдарках и каноэ	Денис Гаража (каноэ-одиночка 200 м, заезды, полуфиналы). Маргарита Тишкевич (байдарка-одиночка 200 м, заезды, полуфиналы). Роман Петрушенко, Вадим Махнев (байдарка-двойка 200 м, заезды, полуфиналы)	11.30–13.55
Гимнастика художественная	Любовь Черкашина, Мелитина Станюта (многоборье, квалификация). Групповые упражнения (многоборье, квалификация)	14.00–18.10
Бокс	Сергей Корнеев (91 кг, ½ финала). Михаил Долголевец (81 кг, ½ финала). Вазген Сафарьянц (60 кг, ½ финала)	15.30; 22.30
Легкая атлетика	Наталья Корейво (1500 м, финал) Станислав Тивончик (прыжки с шестом, финал). Женщины (4х100 м, финал). Женщины (4х400 м, полуфиналы). Оксана Менькова, Елена Матошко, Ольга Цандер (метание молота, финал)	21.00–23.40
Прыжки в воду	Вадим Каптур, Тимофей Гордейчик (10-метровая вышка, квалификация)	21.00–00.30
Футбол	Мужчины (матч за 3-е место)	21.45–23.45

11 августа, суббота

Легкая атлетика	Иван Троцкий (ходьба 50 км)	11.00–15.20
Современное пятиборье	Дмитрий Мелях, Станислав Журавлев	11.00–21.25
Гребля на байдарках и каноэ	Денис Гаража (каноэ-одиночка 200 м, финал). Маргарита Тишкевич (байдарка-одиночка 200 м, финал). Роман Петрушенко, Вадим Махнев (байдарка-двойка 200 м, финал)	11.30–13.20
Борьба вольная	Сослан Гатциев (84 кг), Алексей Шемаров (120 кг), предварительные раунды, полуфиналы	15.00
Гимнастика художественная	Любовь Черкашина, Мелитина Станюта (многоборье, финал)	15.30–18.05
Футбол	Мужчины (финал)	17.00–19.30
Борьба вольная	Сослан Гатциев (84 кг), Алексей Шемаров (120 кг), финалы	19.45
Бокс	Сергей Корнеев (91 кг, финал)	22.30
Легкая атлетика	Анастасия Яцевич, Анна Драбеня (ходьба 20 км)	19.00–20.45
Легкая атлетика	Мария Арзамасова, Светлана Усович, Илона Усович (800 м, финал). Владимир Козлов (метание копья, финал). Женщины (4х400 м, финал)	20.45–23.30
Прыжки в воду	Вадим Каптур, Тимофей Гордейчик (10-метровая вышка, полуфинал, финал)	21.00–00.30

12 августа, воскресенье

Современное пятиборье	Анастасия Прокопенко, Анна Василенок	11.00–21.25
Легкая атлетика	Степан Роговцов (марафон)	13.00–15.40
Борьба вольная	Али Шабанов (66 кг), Руслан Шейхов (96 кг), предварительные раунды, полуфиналы	15.00
Бокс	Вазген Сафарьянц (60 кг, финал). Михаил Долголевец (81 кг, финал)	15.30
Гимнастика художественная	Групповые упражнения (многоборье, финал)	15.30–17.10
Борьба вольная	Али Шабанов (66 кг), Руслан Шейхов (96 кг), финалы	19.45

Церемония закрытия Олимпиады

ПРИМЕЧАНИЕ

Разница во времени между Лондоном и Минском составляет 2 часа. В таблице приведено местное (белорусское) время проведения соревнований. В расписании могут быть изменения. Телеканал "Беларусь 2" на время Игр станет олимпийским: ежедневно 18–19 часов эфирного вещания телеканала будет отведено именно трансляциям из Лондона.

АСОБЫ

Дзевятоўскі мяняе спорт на Авальную залу

Віцэ-чэмпіён пекінскай Алімпіяды-2008 у кіданні молата Вадзім Дзевятоўскі з-за траўмы не выступіць на маючых адбыцца Гульнях у Лондане.

Аб гэтым спартсмен распавёў у інтэрв'ю БЕЛТА.

– На жаль, выступіць на Алімпіядзе ў Лондане мне не дазволіць застарэлая траўма спіны, рэцыдыў якой здарыўся ў чэрвені ў Стайках, на турніры на прызы алімпійскіх чэмпіёнаў. Я выканаў усяго адну спробу (на 79,60 м), падчас якой пагоршыў старое пашкоджанне і зняўся са спаборніцтваў. Гэта міжпазваночная грыжа з'явілася ў мяне больш за тры гады таму. І цяпер у ходзе ўзмоцненай падрыхтоўкі да лонданскай Алімпіяды, калі прыйшлося вытрымліваць вельмі сур'ёзныя нагрузкі, балячка зноў нагадала аб сабе, хоць да гэтага я набраў добрую форму. Я папрасіў трэнераў і федэрацыю запісаць мяне ў запас і пачаў экстраннае лячэнне. Урачы рэкамендавалі 10 дзён устрымацца ад нагрузак, таму прыйшлося прапусціць чэмпіянат Беларусі ў Гродне. З 6 ліпеня прыступіў да заняткаў. Дамовіліся так: калі адчую, што гатовы буду паказаць высокі вынік, мяне зноў вернуць у асноўны спіс. Але, на жаль, усе працэдуры па аднаўленні не прынеслі жаданага эфекту. Я па-ранейшаму не магу выконваць неабходныя рухі, боль аддае ў нагу. Зрэшты, гэта і не дзіўна: паўнавартасны курс лячэння пасля такіх траўм складае 9 месяцаў. Хоць да апошняга спадзяваўся, што боль адступіць. Але часу чакаць, па сутнасці, не засталося, кваліфікацыя ў кіданні молата ў мужчын стартуе ўжо 3 жніўня, і цягнуць далей з прыняццем рашэння ўжо няма куды. Ехаць на Гульні турыстам і займаць нечае месца не хачу. Вядома, мог бы эгаістычна змаўчаць і паехаць на свой страх і рызыку, можа б, і пранесла... Але ў такім выпадку вялікая верагоднасць, што падвёў бы хлопцаў і трэнераў. Тым больш што канкурэнцыя ў нашай камандзе стала высокай, ёсць каму прыстойна выступіць. Так што я напісаў заяву, і мяне выкраслілі з ліку запасных, – сказаў Вадзім Дзевятоўскі.

Што тычыцца далейшай кар'еры, то рашэнне аб яе працягу 35-гадовы атлет прыме ў залежнасці ад стану здароўя.

«Буду лячыцца, працягваю хадзіць на працэдуры. Паглядзім, як пойдзе аднаўленне!” – заяўляе ён.

Такім чынам, у Лондане ад Беларусі ў кіданні молата ў мужчын выступяць лідар сусветнага сезона Іван Ціхан, а таксама Павел Крывіцкі і Валерый Святоха. Што ж тычыцца Дзевятоўскага, то, падаецца, што ён не вельмі шчыры, калі разважае пра планы на будучыню. Справа ў тым, что Дзевятоўскі на сёлетніх выбарах Палаты прадстаўнікоў балатуецца ў дэпутаты. Сваю ініцыятыўную групу ён зарэгістраваў па Наваполацкай выбарчай акрузе №25.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл. (017) 3286871. Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906 nv@promedia.by
http://www.nv-online.info http://twitter.com/narodnaya_volya

ISSN 2218-2144

9 772071 964000 12113

Падпісныя індэксы: 63222, 632222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 23.07.2012 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 28010 экз. Заказ №3016.